

ຮ່າງນະໂຍບາຍ ກຸ່ວງກັບ ໝາກເຍົາ (*Jatropha curcas* L.)

ລາຍລະອຽດ ກຸ່ວງກັບ ໝາກເຍົາໂດຍຫຍໍ້ ແລະ ບົດບາດສຳຄັນໃນການເປັນພືດພະລັງງານ ຢູ່ໃນ ສປປ.ລາວ

LIRE (ສູນຄົ້ນຄວ້າ-ທົດລອງດ້ານພະລັງງານທົດແທນ) ແລະ LEAP (ໂຄງການສົ່ງເສີມກະສິກຳ)

15 ມິຖຸນາ 2009

ໂດຍ: Rietzler J., Vilavong S., Gaillard L., Jordan M., Bormann M., Miclaus N.

I. ພາກສະເໜີ

ຈຸດປະສົງຂອງການຮ່າງນະໂຍບາຍ ສະບັບດັ່ງກ່າວນີ້ ກໍ່ເພື່ອສະຫຼຸບລວມໂດຍຫຍໍ້ ກຸ່ວງກັບຂະບວນການພັດທະນາທາງດ້ານການປູກໝາກເຍົາໃນປະຈຸບັນ ໂດຍສະເພາະສະພາບການທາງດ້ານການປູກໝາກເຍົາຢູ່ໃນ ສປປ.ລາວ. ໃນຮ່າງນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວນີ້, ພວກເຮົາຈະໄດ້ນຳສະເໜີບາງບັນຫາເຊັ່ນ: ຂໍ້ມູນພື້ນຖານ ແລະ ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງປະເທດ, ຂໍ້ມູນກຸ່ວງກັບໝາກເຍົາ (*Jatropha curcas* L.), ຄຳກ່າວຂານດ້ານອຸດສະຫະກຳການຜະລິດນໍ້າມັນກະຊວນຊີວະພາບ (Bio-diesel) ຈາກນໍ້າມັນໝາກເຍົາໃນປະຈຸບັນ ແລະ ສິ່ງຕ່າງໆ ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວພັນກັບໝາກເຍົາ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດຂອງໝາກເຍົາ. ຄຳກ່າວຂານດັ່ງກ່າວຈະໄດ້ຖືກນຳມາປະເມີນ ແລະ ພິຈາລະນາໂດຍລະອຽດບົນພື້ນຖານປະສົບປະການ 3 ປີ ໃນ ສປປ.ລາວ ຂອງ LIRE ແລະ ຊ່ຽວຊານທີ່ເຮັດວຽກຕິດພັນກັບບັນຫາດັ່ງກ່າວ. ໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້, LIRE ໄດ້ທຳການລົງສຳຫຼວດພາກສະໜາມ ແລະ ເຕັບກຳຂໍ້ມູນກຸ່ວງກັບສະພາບການໃນປະຈຸບັນຂອງຜູ້ປະກອບການຂະໜາດນ້ອຍ. ຍ້ອນເຫດຜົນທີ່ວ່າ ໝາກເຍົາໄດ້ຖືກພິຈາລະນາໃຫ້ເປັນພືດອະເນກປະສົງ (ສາມາດນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນຫຼາຍໆຈຸດປະສົງ), ທີມງານຂອງພວກເຮົາຈຶ່ງໄດ້ພິຈາລະນາ ແລະ ຕັດສິນໃຈທີ່ຈະນຳສະເໜີພຽງແຕ່ 3 ປະເດີນຕົ້ນຕໍຄື:

- ໝາກເຍົາ ໃນການເປັນພືດເສດຖະກິດ
- ໝາກເຍົາ ໃນການເປັນພືດພະລັງງານເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດນໍ້າມັນກາຊວນຊີວະພາບ
- ໝາກເຍົາ ສຳລັບການຜະລິດໄຟຟ້າໃນຊົນນະບົດ.

ຕໍ່ກັບປະເດີນຕ່າງໆທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ, ພວກເຮົາຈະທົບທວນຄືນທັງຈຸດດີ ແລະ ຈຸດອ່ອນ. ພ້ອມດຽວກັນນີ້, ພວກເຮົາຍັງຈະນຳສະເໜີກຸ່ວງກັບລະດັບຂອງການຍອມຮັບ ແລະ ການພັດທະນາດ້ານການຕະຫຼາດ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ເນື່ອງຈາກວ່າຫຼາຍໆໂຄງການໄດ້ພິຈາລະນາວ່າ ໝາກເຍົາເປັນພືດທີ່ເໝາະສົມທີ່ຈະສົ່ງເສີມໃຫ້ເປັນພືດເສດຖະກິດ, ພວກເຮົາຈຶ່ງຈະນຳສະເໜີບາງບັນຫາທີ່ເດັ່ນໆ ແລະ ຫ້າທາຍຊາວກະສິກອນຂອງລາວໃນປະຈຸບັນ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ, ພວກເຮົາຈະໄດ້ກຳນົດບາງຊ່ອງທາງ ແລະ ໂອກາດເພື່ອການຍອມຮັບ ແລະ ການພັດທະນາການປູກໝາກເຍົາຢູ່ໃນ ສປປ.ລາວ ໄວ້ໃນຮ່າງນະໂຍບາຍສະບັບດັ່ງກ່າວນີ້.

II. ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງ ສປປ ລາວ ໂດຍຫຍໍ້

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ (ສປປ.ລາວ) ແມ່ນປະເທດທີ່ບໍ່ມີຊາຍແດນດິນກັບທະເລ ເຊິ່ງຕັ້ງຢູ່ໃຈກາງຂອງແຫຼມອິນດູຈີນ. ລາຍຮັບຕົ້ນຕໍຂອງປະເທດແມ່ນໄດ້ມາຈາກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ. ໃນປະຈຸບັນ ສປປ.ລາວ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ຂະຫຍາຍຕົວໄປໃນທາງທີ່ດີຂຶ້ນເຮັດໃຫ້ເກີດມີການປ່ຽນແປງໃໝ່ໄປໃນຫຼາຍໆດ້ານໃນທົ່ວປະເທດ. ອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເສດຖະກິດ (ຜະລິດຕະພັນລວມຍອດພາຍໃນ) ແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບ 7.5% ໃນປີ 2009¹.

ໃນວາລະຂອງກອງປະຊຸມໃຫຍ່ແຫ່ງຊາດ ໄດ້ມີການກຳນົດຍຸດທະສາດວ່າດ້ວຍການລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ. ຈຸດປະ

ສົງ ເພື່ອແນໃສ່ການບົດບ່ອຍປະເທດອອກຈາກບັນຊີລາຍຊື່ຂອງບັນດາປະເທດທີ່ຖືກຈັດອັນດັບວ່າເປັນປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ໂດຍອົງການສະຫະປະຊາຊາດ (UN) ໃນປີ 2020². ເພື່ອຕອບສະໜອງຕໍ່ກັບນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວໃຫ້ທັນຕາມກຳນົດເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້ນັ້ນ, ລັດຖະບານໄດ້ເຮັດທາງທຸກວິທີທາງເພື່ອເຮັດໃຫ້ 90% ຂອງພົນລະເມືອງໄດ້ມີໄຟຟ້າໃຊ້ ແລະ 100% ຂອງພົນລະເມືອງໄດ້ນຳໃຊ້ນໍ້າສະອາດ. ເທັກໂນໂລຢີທາງດ້ານພະລັງງານທົດແທນໄດ້ດຶງດູດຄວາມສົນໃຈຂອງລັດຖະບານລາວເປັນຢ່າງຍິ່ງ ນັບຕັ້ງແຕ່ພະລັງງານທົດແທນໄດ້ກາຍມາເປັນຜະລິດຕະພັນທີ່ສາມາດສົ່ງອອກໄດ້³ ແລະ ທັງສາມາດນຳໃຊ້ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການນຳເຂົ້າພະລັງງານຈາກຕ່າງປະເທດ.

ຮູບພາບ: ຮ່າງນະໂຍບາຍນໍ້າມັນແອັດຊັງ, ກາຊວນ ແລະ ນໍ້າມັນກາດ ຢູ່ໃນເຂດຊົນນະບົດ

ບັນຫາໜຶ່ງທີ່ລັດຖະບານລາວເອົາໃຈໃສ່ ແລະ ກຳລັງຫາວິທີແກ້ໄຂກໍ່ຄື: ການນຳເຂົ້ານໍ້າມັນຈາກຕ່າງປະເທດ 100%. ໃນ ເດືອນພະຈິກ ປີ 2008 ທ່າມກາງວິກິດການນໍ້າມັນທີ່ມີລາຄາແພງ, ລັດຖະບານລາວໄດ້ສຸມທຸກກຳລັງແຮງເພື່ອຊອກຫາວິທີທາງໃນການແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວ ໂດຍສົ່ງເສີມໃຫ້ມີການຜະລິດນໍ້າມັນ ກາຊວນຊີວະພາບເພື່ອນຳໃຊ້ພາຍໃນປະເທດ⁴.

ໃນປະຈຸບັນ, ເສດຖະກິດຂອງປະເທດລາວໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວແມ່ນອີງໃສ່ການລົງທຶນຂອງຕ່າງປະເທດໃນຂະແໜງການຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ, ການຄົ້ນຄົ້ນບໍ່ແຮ່, ແລະ ການກໍ່ສ້າງ. ການຜະລິດກະສິກຳກໍ່ຖືໄດ້ວ່າເປັນຂະແໜງການໜຶ່ງທີ່ນັກລົງທຶນໄດ້ໃຫ້ຄວາມສົນໃຈ ແລະ ກ້າວເຂົ້າມາລົງທຶນໃສ່ກັບຂະແໜງການດັ່ງກ່າວ. ການຜະລິດກະສິກຳແບບກຸ່ມຕົນເອງຍັງມີລັກສະນະເດັ່ນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການຜະລິດເຂົ້າກວມເອົາ 30% ຂອງຜະລິດຕະພັນລວມຍອດພາຍໃນ ແລະ ກວມເອົາ 80% ຂອງການປະກອບອາຊີບຂອງປະຊາຊົນທັງໝົດຢູ່ໃນ ສປປ.ລາວ⁵. ເນື່ອງຈາກການປະສົບກັບວິກິດການທາງດ້ານອາຫານໂລກ, ນັກລົງທຶນທັງຫຼາຍ ໄດ້ເລັ່ງເຫັນຄວາມອາດສາມາດອັນຍິ່ງໃຫຍ່ໃນດ້ານການດຳເນີນທຸລະກິດ ດ້ານການຜະລິດກະສິກຳຢູ່ໃນ ສປປ. ລາວ ເຊິ່ງໃນນັ້ນພວກເຂົາໄດ້ສຸມໃສ່ພືດອາຫານ, ພືດທັນຍາຫານ ແລະ ພືດອຸດສະຫະກຳເປັນຕົ້ນຕໍ ເຊັ່ນ: ສາລີ, ມັນຕົ້ນ, ໄມ້ສັກ, ຢາງພາລາ ແລະ ອື່ນໆ.

ພືດພະລັງງານ ທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນອຸດສະຫະກຳການຜະລິດນໍ້າມັນກາຊວນຊີວະພາບ ກໍ່ໄດ້ກາຍມາເປັນພືດໜຶ່ງທີ່ນັກລົງທຶນໄດ້ໃຫ້ຄວາມສົນໃຈ ແລະ ຕ້ອງການທີ່ຈະເຂົ້າມາລົງທຶນຢູ່ໃນ ສປປ.ລາວ. ໃນປະຈຸບັນ, ມີນັກລົງທຶນຈາກຫຼາຍໆປະເທດໄດ້ເຂົ້າມາລົງທຶນໃສ່ໃນການປູກໝາກເຍົາ ເຊັ່ນ: ຈີນ, ໄທ, ຫວຽດນາມ, ເກົາຫຼີ, ອິດຕາລີ, ຝຣັ່ງ, ແລະ ຍີ່ປຸ່ນ. ໃນຂະນະທີ່ພວກເຮົາລົງສຳຫຼວດຂໍ້ມູນຕົວຈິງ ເພື່ອປະກອບເຂົ້າໃນເອກະສານສະບັບນີ້, ພວກເຮົາກໍ່

² www.undplao.org
³ www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/la.html
⁴ ກະຊວງອຸດສະຫະກຳ ແລະ ບໍ່ແຮ່
⁵ www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/la.html

¹ www.vientianetime.org.la

ໄດ້ພົບວ່າບັນດານັກລົງທຶນຕ່າງໆທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນຍັງຄົງພົບກັບບັນຫາທີ່ຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ມີສິ່ງທ້າທາຍຫຼາຍຢ່າງຕໍ່ກັບວຽກງານການຜະລິດຂອງເຂົາເຈົ້າເຊັ່ນ: (i) ຮູບແບບ ຂອງການລົງທຶນທີ່ບໍ່ເໝາະສົມ, (ii) ຂາດຄວາມເຂົ້າໃຈຕໍ່ກັບສະພາບຂອງແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ໃນລາວ, (iii) ຂາດການສຶກສາ ແລະ ປະສົບປະການໃນດ້ານການປູກພາກເຍົາ, ແລະ (iv) ການຄາດຄະເນເຖິງຜົນໄດ້ຮັບເກີນຄວາມເປັນຈິງ. ຍຸດທະສາດໃນການວາງແຜນການປູກ ແລະ ການດຳເນີນທຸລະກິດ (ຮູບແບບການປູກ ແລະ ການເຮັດສັນຍາຜູກພັນຮ່ວມກັບ ປະຊາຊົນ) ຍັງພົບກັບຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກຫຼາຍປະການສິ່ງຜົນໃຫ້ຜົນຜະລິດແກ່ນພາກເຍົາບໍ່ໄດ້ ຕາມຄວາມຕ້ອງການ.

III. ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງພາກເຍົາໂດຍຫຍໍ້

ພາກເຍົາຖືກຈັດເປັນໄມ້ພຸ່ມເຕັຍມີຄວາມສູງຕັ້ງແຕ່ 5 ຫາ 7 ແມັດ, ເມື່ອໄມ້ອ່ອນ ແລະ ມີອາຍຸຍືນເຖິງ 40 ປີ⁶, ມີຖິ່ນກຳເນີດໃນປະເທດໃນແຖບທະວີບອາເມລິກາກາງ ແລະ ອາເມລິກາໃຕ້ເຊັ່ນ: ປະເທດແມັກຊິໂກ ແລະ ປາລາກວຍ. ພາກເຍົາສາມາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ ໃນດິນທີ່ມີສະພາບຄວາມແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ເປັນກິດ. ພໍຄຳຊາວໂປຕູເກດໄດ້ນຳເອົາພາກ ເຍົາເຂົ້າມາໃນສ່ວນຕ່າງໆຂອງໂລກໃນສັດຕະວັດທີ XVI⁷. ພາກເຍົາສາມາດນຳມາ ຂະຫຍາຍພັນໄດ້ແບບມີເພດ (ດ້ວຍແກ່ນ) ແລະ ບໍ່ມີເພດ (ດ້ວຍງ່າ ຫຼື ເນື້ອເຍື່ອ). ຕົ້ນພາກ ເຍົາຈະເລີນເຕີບໂຕໂດຍອາໄສຮາກແກ້ວ ແລະ ຮາກທີ່ແຕກອອກທາງດ້ານຂ້າງຈຳ ນວນ 4 ຮາກ. ຮາກແກ້ວຈະເປັນໂຕຊ່ວຍດູດເອົານ້ຳ ແລະ ສານອາຫານທີ່ມີຢູ່ໃນຊັ້ນໄຕ້ ດິນທີ່ເລິກລົງໄປ ແລະ ຍັງຊ່ວຍຍືດເກາະລຳດິນໄວ້ກັບດິນ. ຮາກທີ່ແຕກອອກມາຈາກ ດ້ານຂ້າງຈະເຮັດໜ້າທີ່ຊ່ວຍປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນຂອງໜ້າດິນ.

ຕົ້ນພາກເຍົາຈັດເປັນພືດທີ່ມີທັງ 2 ເພດ ຢູ່ໃນຕົ້ນດຽວກັນ (ດອກຜູ້ ແລະ ດອກແມ່ ຢູ່ ໃນຊ່ອງດຽວກັນ). ຕົ້ນພາກເຍົາຈະສາມາດໃຫ້ຜົນຜະລິດໄດ້ ປະມານ 1-3 ຄັ້ງ ຕໍ່ ປີ ຂຶ້ນຢູ່ກັບ ປະລິມານນ້ຳຝົນ ແລະ ອຸນຫະພູມ. ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ຮັບການປະສົມເກສອນແລ້ວ, ຕົ້ນພາກ ເຍົາຈະໃຫ້ພາກເຊິ່ງຈະລວມຕົວກັນຢູ່ເປັນພວງ. ແກ່ນຂອງພາກເຍົາປະກອບມີສານພິດ ຊື່ວ່າ: 'phorbol esters ແລະ curcun' ເຊິ່ງສານພິດຊະນິດນີ້ເປັນອັນຕະລາຍເມື່ອ ຄົນ ຫຼື ສັດ ກິນເຂົ້າໄປໂດຍທີ່ບໍ່ຜ່ານຂະບວນການປຸງແຕ່ງ. ຈົນມາຮອດປະຈຸບັນນີ້, ຍັງບໍ່ທັນມີ ການພັດທະນາເຄື່ອງຈັກສຳລັບການເກັບກູ້ຜົນຜະລິດພາກເຍົາ. ການເກັບຜົນຜະລິດຂອງ ພາກເຍົາຍັງຄົງໃຊ້ແຮງງານຄົນ ເຊິ່ງມັນເຮັດໃຫ້ເສຍເວລາ ແລະ ແຮງງານ ເນື່ອງຈາກຕົ້ນ ພາກເຍົາຈະໃຫ້ຜົນຜະລິດບໍ່ພ້ອມກັນ. ແກ່ນພາກເຍົາປະກອບມີນ້ຳມັນປະມານ 30-40% ເຊິ່ງສາມາດໃຊ້ແທນນ້ຳມັນກາຊວນໄດ້ໂດຍກົງກັບຈັກກາຊວນຮອບຊ້າ ຫຼື ໃຊ້ເປັນວັດຖຸ ດິບຫຼັກສຳລັບການຜະລິດເປັນນ້ຳມັນກາຊວນຊີວະພາບ (ໄປໂອດີເຊ). ຜົນຜະລິດແກ່ນ ຕໍ່ຕົ້ນ ຈະໄດ້ຫຼາຍໜ້ອຍພຽງໃດນັ້ນ ແມ່ນຂຶ້ນຢູ່ກັບສະພາບແວດລ້ອມ, ສາຍພັນ ແລະ ການ ຈັດການທີ່ເໝາະສົມ.

ຄວາມສົນໃຈຕໍ່ກັບການຜະລິດນ້ຳມັນກາຊວນຊີວະພາບຈາກນ້ຳມັນພາກເຍົາ ໄດ້ ເລີ່ມຕົ້ນຂຶ້ນໃນລາວປີ 2005 ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ມີການລິເລີ່ມປຶກສາຫາລືເພື່ອສົ່ງເສີມການຜະ ລິດນ້ຳມັນກາຊວນຊີວະພາບຈາກນ້ຳມັນພາກເຍົາ ໃນກຸ່ມນັກທຸລະກິດທີ່ມີຊື່ສຽງໂດ່ງດັງ. ຍົກຕົວຢ່າງ ເຊັ່ນ: Diamler Benz ຫຼື D1.

ພາກເຍົາ ໄດ້ກາຍມາເປັນພືດທີ່ທຸກຄົນໃຫ້ຄວາມສົນໃຈເປັນພິເສດ ຫຼື ເວົ້າໄດ້ວ່າ 'ເປັນໄມ້ພຸ່ມມະຫັດສະຈັນ' ກ່ວາໄດ້. ເຫດຜົນກໍ່ເພາະວ່າ ພາກເຍົາສາມາດຈະເລີນເຕີບ ໂຕຂຶ້ນໄດ້ໃນພື້ນທີ່ດິນທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນຕໍ່າ ແລະ ເປັນຊ່ອງທາງໃຫ້ສຳລັບຊາວ ກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ ທີ່ຈະມີໂອກາດໃນການສ້າງລາຍຮັບ ແລະ ຈະໄດ້ມີໂອກາດກ້າວ ຂຶ້ນມາເປັນ 'ຊາວກະສິກອນທີ່ສາມາດຜະລິດພະລັງງານ'. ໃນທາງກົງກັນຂ້າມກັບການ ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ກັບຄົນ ແລະ ສັດ, ສານພິດທີ່ມີຢູ່ໃນສ່ວນຕ່າງໆຂອງຕົ້ນພາກເຍົາເຮັດ ໃຫ້ພວກມັນຖືກພິຈາລະນາວ່າເປັນພືດພະລັງງານທີ່ຫຍາຍກາ ແລະ ມີລາຄາຄືກັບພືດທີ່ໃຫ້ ນ້ຳມັນຊະນິດອື່ນໆ. ຄວາມວິຕົກກັງວົນໃນດ້ານການນຳໃຊ້ນ້ຳມັນພືດ (ເຊັ່ນ: ນ້ຳມັນປາມ, ນ້ຳມັນຖົ່ວເຫຼືອງ) ເປັນວັດຖຸດິບສຳລັບການຜະລິດນ້ຳມັນກະຊວນຊີວະພາບໄດ້ ເພີ່ມສູງ ຂຶ້ນ ເນື່ອງຈາກລາຄານ້ຳມັນດິບທີ່ໄດ້ຈາກພືດດັ່ງກ່າວໄດ້ເພີ່ມສູງຂຶ້ນຕາມລາຄາຂອງອາ ຫານໃນທ້ອງຕະຫຼາດ. ດ້ວຍເຫດຜົນດັ່ງກ່າວນີ້, ນັກລົງທຶນຈຶ່ງມີຄວາມຫວັງວ່າພາກເຍົາ

ຈະກາຍເປັນພືດພະລັງງານອັນໃໝ່ ສຳລັບການຜະລິດນ້ຳມັນກະຊວນຊີວະ ພາບທີ່ສົ່ງຄືນຍອມຮັບໄດ້. ຖ້າຫາກວ່າຕົ້ນພາກເຍົາສາມາດນຳມາປູກໄດ້ໃນ ດິນທີ່ມີສະພາບເຊື່ອມໂຊມ, ພວກມັນກໍ່ຈະກາຍມາເປັນພືດທີ່ສາມາດປູກເພື່ອ ການອະນຸລັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ.

IV. ຄຳກ່າວຂານກ່ຽວກັບພາກເຍົາ

ໃນປະຈຸບັນ, ຜູ້ປະກອບການອຸດສະຫະກຳຈຳນວນຫລາຍໄດ້ມີການ ກ່າວຂານກັນຢ່າງຫຼາກຫຼາຍກ່ຽວກັບພາກເຍົາ ພ້ອມທັງພິຈາລະນາໃຫ້ມີການ ນຳໃຊ້ພາກເຍົາຄືກັບພືດເສດຖະກິດອື່ນໆ. ໃນຂະນະດຽວກັນ, ຄຳກ່າວຂານ ແລະ ການຊົມໃຊ້ດັ່ງກ່າວນັ້ນບໍ່ໄດ້ເປັນໄປຕາມຄວາມເປັນຈິງ ໂດຍສະເພາະ ຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂຂອງ ສປປ.ລາວ. ໃນເອກະສານສະບັບນີ້, ພວກເຮົາໄດ້ສະຫຼຸບ ລວມ ແລະ ນຳສະເໜີໂດຍຫຍໍ້ ກ່ຽວກັບ ສະພາບການປະຈຸບັນກ່ຽວກັບຄຳ ກ່າວຂານຕ່າງໆນາໆ ຕໍ່ກັບອຸດສະຫະກຳການຜະລິດນ້ຳມັນກາຊວນຊີວະພາບ ຈາກນ້ຳມັນພາກເຍົາ ແລະ, ບາງຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການທີ່ເດີນໆທີ່ LIRE ໄດ້ຮັບໃນໄລຍະຜ່ານມາ ຕະຫຼອດຮອດຄວາມວິຕົກກັງວົນຕໍ່ກັບຄຳກ່າວຂານ ຕ່າງໆທີ່ມີຕໍ່ພາກເຍົາ.

ຄຳກ່າວຂານທີ່ວ່າ: ພາກເຍົາແມ່ນພືດທີ່ສາມາດປູກເປັນເສດ ຖະກິດ ແລະ ສ້າງລາຍຮັບໄດ້ຢ່າງຈະແຈ້ງ

ພາກເຍົາບໍ່ແມ່ນພືດທີ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງພັນ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດ ທາງດ້ານພັນທຸກຳທີ່ຈະໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດນຳໄປປູກໄດ້ໃນ ຫຼາຍໆທ້ອງຖິ່ນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຍືນຍັນ. ສຳລັບຄວາມພະ ຍາຍາມໃນການປັບປຸງພັນພືດເສດຖະກິດຊະນິດອື່ນໆທີ່ສຳຄັນ ເຊັ່ນ: ເຂົ້າ, ສາລີ, ມັນຕົ້ນ... ແມ່ນມີສູງ. ຈຸດປະສົງກໍ່ເພື່ອແນໃສ່ການປັບປຸງໃຫ້ໄດ້ສາຍພັນ ໃໝ່ທີ່ມີຄຸນນະພາບດີຂຶ້ນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ພວກມັນມີຄວາມເໝາະສົມທີ່ຈະນຳໄປ ປູກໄດ້ໃນຫຼາຍໆພື້ນທີ່. ໃນປະຈຸບັນ, ບໍລິສັດທີ່ດຳເນີນທຸລະກິດໃນດ້ານການ ປັບປຸງພັນພືດຫຼາຍແຫ່ງ ໄດ້ກຳລັງພະຍາຍາມທີ່ຈະປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາ ສາຍພັນພາກເຍົາໃຫ້ມີຈຸດເດັ່ນຂຶ້ນມາໃນຫຼາຍໆດ້ານ ເຊັ່ນ: ທົນທານຕໍ່ສັດຕູ ພືດ ແລະ ຈະເລີນເຕີບໂຕດີ. ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ, ຄວາມພະຍາຍາມດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຕ້ອງໃຊ້ເວລາຍາວນານພິມຄວນ ແລະ ການທີ່ຈະນຳເອົາແກ່ນພັນທີ່ໄດ້ ຮັບຈາກການປັບປຸງໃນລຸ້ນທຳອິດໄປປູກ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ລຸ້ນຕໍ່ໆໄປ ກໍ່ຖືໄດ້ວ່າຍັງ ຕ້ອງໃຊ້ເວລາອີກຫຼາຍປີ. ບໍລິສັດທີ່ດຳເນີນທຸລະກິດດ້ານການປັບປຸງພັນທີ່ມີ ບົດບາດສຳຄັນໃນປະຈຸບັນນີ້ໄດ້ແກ່: ວິທະຍາສາດພັນພືດ D1 ແລະ ມະຫາວິ ທະຍາໄລວາເກັນນິງຂອງປະເທດເນເທີແລນ.

ໃນກໍລະນີຂອງປະເທດລາວ, ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບການຂະຫຍາຍພັນພາກ ເຍົາຍັງຖືໄດ້ວ່າມີຂໍ້ຈຳກັດ. LIRE ກໍ່ເປັນອີກໜ່ວຍງານໜຶ່ງ ທີ່ກຳລັງດຳເນີນ ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບການປັບປຸງພັນພາກເຍົາໂດຍການສ້າງສວນທົດ ລອງຂະໜາດນ້ອຍເພື່ອໃຊ້ເປັນບ່ອນຂະຫຍາຍພັນພາກເຍົາທີ່ນຳມາຈາກທົ່ວ ທຸກແຂວງຂອງປະເທດລາວ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ໂຄງການດັ່ງກ່າວກໍ່ຍັງ ຄົງດຳເນີນໄປໃນຮູບແບບ ເພື່ອການສຶກສາຫາຄວາມຮູ້ຫຼາຍກວ່າການທີ່ຈະສາ ມາດຜະລິດແນວພັນໃໝ່ອອກມາໄດ້. ວຽກງານດັ່ງກ່າວນອກຈາກຈະໃຊ້ເວລາ ແລ້ວຍັງຕ້ອງໃຊ້ງົບປະມານຢ່າງຫຼວງຫຼາຍອີກດ້ວຍ.

ຄຳກ່າວຂານທີ່ວ່າ: ພາກເຍົາສາມາດນຳມາປູກໃນດິນທີ່ມີສະພາບເຊື່ອມໂຊມ

ພາກເຍົາສາມາດຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີ ໃນດິນທີ່ມີສະພາບຄວາມອຸດົມ ສົມບູນຕໍ່າ, ແຕ່ມັນກໍ່ຍັງຄົງຕ້ອງການສານອາຫານໃນດິນທີ່ເໝາະສົມເພື່ອ ການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ການໃຫ້ຜົນຜະລິດທີ່ສູງກວ່າເຊັ່ນດຽວກັນກັບພືດ ຊະນິດອື່ນໆ.

ໃນກໍລະນີຂອງປະເທດລາວ, ຕົ້ນພາກເຍົາຖືໄດ້ວ່າເປັນພືດທີ່ມີນ້ຳຕັ້ງ ແຕ່ດົນນານແລ້ວເຊິ່ງປະຊາຊົນນິຍົມນຳມາປູກເພື່ອເຮັດເປັນຮົ້ວຂຽວ (ຮົ້ວທີ່ມີ ຊີວິດ) ແລະ ບາງຄັ້ງກໍ່ປູກເປັນພືດເສດຖະກິດ. ຖ້າຈະເວົ້າເຖິງພືດເສດຖະກິດ ແລ້ວ, ຜົນຜະລິດທີ່ສູງຈະເປັນສິ່ງຕັດສິນວ່າຜູ້ປະກອບການ ຫຼື ຊາວກະສິກອນ ຈະສາມາດໄດ້ຮັບກຳໄລ ຫຼື ບໍ່. ດັ່ງນັ້ນ, ຊາວກະສິກອນຈຶ່ງຕ້ອງມີການເລືອກ

⁶ Dr. Joachim Heller, *Physic Nut*, 1996, www.biodiversityinternational.org/publications/pdf/161.pdf
⁷ Claim and Facts on Jatropha, University of Wageningen www.library.wur.nl/way/bestanden/clc/1858843.pdf

ສະຖານທີ່ທີ່ເພາະສົມສໍາລັບການປູກໝາກເຍົາ. LIRE ໄດ້ເຮັດການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າທົດລອງກ່ຽວກັບອິດທິພົນທີ່ມີຕໍ່ຜົນຜະລິດຂອງໝາກເຍົາທີ່ປູກໃນພື້ນທີ່ດິນທີ່ບໍ່ດີ ແລະ ໃຫ້ບຸ່ຍທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ຜົນການທົດລອງໃນເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ຍັງບໍ່ເປັນທາງການໄດ້ຍັງອີງອອກມາວ່າ: ຕົ້ນໝາກເຍົາມີປະຕິກິລິຍາໃນທາງບວກຕໍ່ການໃສ່ບຸ່ຍ (ສະແດງຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ການໃຫ້ຜົນຜະລິດເມື່ອປູກທຽບກັບຕົ້ນທີ່ບໍ່ໃສ່ບຸ່ຍ). ດັ່ງນັ້ນ, ຖ້າຫາກວ່າໝາກເຍົາທີ່ຖືກນໍາໄປປູກໃນພື້ນທີ່ດິນທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນຕໍ່າ, ຜູ້ປູກຄວນມີການໃສ່ບຸ່ຍເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນຜະລິດທີ່ສູງຂຶ້ນ.

ຮູບພາບ: ຕົ້ນໝາກເຍົາທີ່ຈະເລີນເຕີບໂຕໃນດິນທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນຕໍ່າ

ຄໍາກ່າວຂານທີ່ວ່າ: ຕົ້ນໝາກເຍົາສາມາດໄດ້ໃນດິນທຸກປະເພດ/ທຸກສະພາບແວດລ້ອມ

ໝາກເຍົາສາມາດຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ໃນຫຼາຍສະພາບພື້ນທີ່, ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ຄວນມີການພິຈາລະນາເບິ່ງສະພາບແວດລ້ອມກ່ອນທີ່ຈະລົງມືປູກ ບໍ່ດັ່ງນັ້ນໝາກເຍົາຈະຈະເລີນເຕີບໂຕຊ້າ, ໃຫ້ຜົນຜະລິດແກ່ນໜ້ອຍ ແລະ ຖືກສັດຕູທໍາລາຍໄດ້ງ່າຍ. ຕົ້ນໝາກເຍົາບໍ່ສາມາດທົນທານຕໍ່ສະພາບນໍ້າກ້າມ, ແຕ່ພັກອາກາດທີ່ຮ້ອນຊຸ່ມ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ດິນທີ່ມີລັກສະນະດິນໜຽວ ຫຼື ດິນຕົມຈະບໍ່ເພາະສົມກັບການປູກໝາກເຍົາເນື່ອງຈາກຮາກຂອງມັນບໍ່ສາມາດທີ່ຈະຂະຫຍາຍຕົວໄດ້ດີ. ພື້ນທີ່ທີ່ມີຄວາມຊຸ່ງຕໍ່ນໍ້າຖ້ວມຂັງກໍ່ບໍ່ເພາະສົມກັບການປູກໝາກເຍົາເຊັ່ນດຽວກັນ. ຕົ້ນໝາກເຍົາຈະສາມາດຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີໃນດິນຊາຍ ແລະ ດິນທີ່ມີອາກາດຖ່າຍເທດີ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ຄວນຄັດເລືອກສະຖານທີ່ທີ່ມີລັກສະນະຄ້າຍຄືກັບສະຖານທີ່ທີ່ເປັນຖິ່ນກໍາເນີດ ຫຼື ສະຖານທີ່ທີ່ຕົ້ນໝາກເຍົາຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີ.

ປະເດັນສໍາຄັນອື່ນໆທີ່ກ່ຽວພັນກັບດິນ/ສະພາບແວດລ້ອມ ກໍ່ຄືເຕັກນິກ ແລະ ວິທີການໃນການປູກ. ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ, ຕົ້ນໝາກເຍົາສາມາດຂະຫຍາຍພັນໄດ້ດ້ວຍແກ່ນ ແລະ ທ່ອນພັນ. ການຂະຫຍາຍພັນດ້ວຍທ່ອນພັນຈະເຮັດໃຫ້ຕົ້ນໝາກເຍົາທີ່ເກີດຂຶ້ນໃໝ່ບໍ່ມີຮາກແກ້ວ ແລະ ບໍ່ສາມາດດູດນໍ້າຈາກພື້ນດິນທີ່ເລິກໄດ້ດີ. ໂດຍສະເພາະໃນສະພາບອາກາດທີ່ແຫ້ງແລ້ງ, ຕົ້ນໝາກເຍົາທີ່ຂະຫຍາຍພັນດ້ວຍງ່າອາດຈະບໍ່ທົນຕໍ່ສະພາບຄວາມແຫ້ງແລ້ງໄດ້. ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ, ຜົນການສຶກສາໃນເບື້ອງຕົ້ນກ່ຽວກັບດິນທີ່ມີຄວາມຊຸ່ມຊື່ນສູງໄດ້ສະແດງອອກມາວ່າ: ຕົ້ນໝາກເຍົາທີ່ຂະຫຍາຍພັນດ້ວຍທ່ອນພັນສາມາດຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີກວ່າຕົ້ນໝາກເຍົາທີ່ຂະຫຍາຍພັນດ້ວຍແກ່ນ. ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ, ກໍ່ຍັງຕ້ອງລໍຖ້າຜົນການວິເຄາະທາງວິທະຍາສາດເພື່ອຍັງຢືນຢັນຜົນດັ່ງກ່າວຢ່າງຊັດເຈນ.

ຄໍາກ່າວຂານທີ່ວ່າ: ການປູກໝາກເຍົາ ຈະສາມາດສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ກັບຊາວກະສິກອນຫຼັງການປູກປີທໍາອິດ

ໝາກເຍົາຈະສາມາດໃຫ້ຜົນຜະລິດແກ່ນ ໃນປະລິມານທີ່ເພາະສົມກັບການລົງທຶນໄດ້ພາຍຫຼັງການປູກໄປໄດ້ 2-3 ປີ. ໃນປີທໍາອິດ, ຕົ້ນໝາກເຍົາຈະໃຫ້ຜົນຜະລິດໜ້ອຍທີ່ສຸດ ແລະ ບໍ່ຄຸ້ມຄໍາຕໍ່ກັບການລົງທຶນ ເພາະວ່າໃນໄລຍະປີທໍາອິດຊາວກະສິກອນຕ້ອງໄດ້ລົງທຶນໃສ່ກັບການສ້າງສວນກໍາ, ການຈັດຊື້ບຸ່ຍ, ການກຽມດິນ ແລະ ການດູແລຮັກສາ (ການກໍາຈັດວັດສະພິດ ແລະ ການຕັດແຕ່ງກິ່ງງ່າ). ດັ່ງນັ້ນ, ຊາວກະສິກອນຈະໄດ້ຮັບໝາກຜົນຢ່າງໜ້າພິພິດໃຈໄດ້ກໍ່ຕໍ່ເມື່ອປູກໝາກເຍົາໄປໄດ້ຢ່າງໜ້ອຍ 2-3 ປີ ຂຶ້ນໄປ.

ຄໍາກ່າວຂານທີ່ວ່າ: ໝາກເຍົາສາມາດປູກປະສົມປະສານກັບພືດຊະນິດອື່ນໆໄດ້

ໝາກເຍົາເພາະສົມທີ່ສຸດທີ່ຈະປູກປະສົມປະສານກັບພືດຊະນິດອື່ນ ໂດຍສະເພາະໃນປີທໍາອິດຂອງການປູກເພາະຕົ້ນໝາກເຍົາຍັງມີຂະໜາດນ້ອຍ. ການປູກໝາກເຍົາ

ປະສົມປະສານກັບພືດຊະນິດອື່ນ ຍັງບໍ່ທັນປະກົດເຫັນຢ່າງແຜ່ຫຼາຍໃນປະເທດລາວຂອງພວກເຮົາ, ແຕ່ກໍ່ປະກົດໃຫ້ເຫັນໃນບາງເຂດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການປູກປະສົມປະສານກັບເຂົ້າໄຮ່, ພືດຜັກ, ແລະ ພືດຕະກູນຖົ່ວ.

ຮູບພາບ: ການປູກເຂົ້າໄຮ່ປະສົມປະສານກັບການປູກໝາກເຍົາ

ຮູບພາບຂ້າງເທິງ ແມ່ນຕົວຢ່າງຂອງການປູກໝາກເຍົາຮ່ວມກັບເຂົ້າໄຮ່ຂອງຊາວກະສິກອນຢູ່ທີ່ເມືອງສັງທອງ. ພາຍຫຼັງການປູກໄດ້ 1 ປີ, ເຂົ້າກໍ່ຈະສາມາດເກັບກ່ຽວໄດ້ ແລະ ຕົ້ນໝາກເຍົາກໍ່ຈະສືບຕໍ່ຈະເລີນເຕີບໂຕ. ຖ້າປູກພືດອື່ນປະສົມປະສານໃນປີຕໍ່ໄປສາມາດປະຕິບັດໄດ້ ແຕ່ຕ້ອງມີການສຶກສາລາຍລະອຽດຂອງພືດຊະນິດນັ້ນພ້ອມທັງມີການວາງແຜນທີ່ດີເພາະໃນປີຕໍ່ໄປຕົ້ນໝາກເຍົາຈະຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ເລີ່ມປົກຄຸມພື້ນທີ່.

ຄໍາກ່າວຂານທີ່ວ່າ: ໝາກເຍົາເປັນພືດທີ່ສາມາດທົນທານຕໍ່ກັບສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດໄດ້ດີ

ຄວາມສາມາດທາງດ້ານການທົນທານຕໍ່ກັບສັດຕູພືດ ແລະ ໂລກພະຍາດທີ່ໄດ້ຮັບການກ່າວຂານມານັ້ນແມ່ນໄດ້ອີງໃສ່ການສັງເກດເບິ່ງຕົ້ນທີ່ແກ່ເຕັມທີ່ຢູ່ພຽງຕົ້ນໜຶ່ງຕົ້ນດຽວຕາມທໍາມະຊາດເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ບໍ່ໄດ້ປຽບທຽບກັບຕົ້ນທີ່ປູກໃນສວນຂະໜາດໃຫຍ່. ພະຍາດສ່ວນໃຫຍ່ທີ່ພົບໃນຕົ້ນໝາກເຍົາທີ່ປູກໃນປະເທດລາວ ແລະ ເກີດຂຶ້ນໃນຫຼາຍໆກໍລະນີຍັງຄົງບໍ່ໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂໂດຍຊາວກະສິກອນ ເນື່ອງຈາກວ່າພວກເຂົາຍັງຂາດປະສົມປະສານ ແລະ ຄວາມຮູ້ດ້ານວິຊາການ. ເຕັກນິກໃນດ້ານການຈັດການວັດສະພິດແບບຊີວະພາບ ແມ່ນຍັງມີໃຫ້ເຫັນທົ່ວໄປໃນປະເທດລາວ ແຕ່ກໍ່ຍັງບໍ່ທັນແຜ່ຫຼາຍໃນແຕ່ລະຊຸມຊົນ. ໂດຍສະເພາະໃນປີທໍາອິດຂອງການປູກ, ຕົ້ນໝາກເຍົາມັກຈະຖືກທໍາລາຍໃນໄລຍະສັ້ນໆ ເຊັ່ນ: ປວກກັດກິນຮາກ ແລະ ລໍາຕົ້ນ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງຄວນພັດທະນາຍຸດທະສາດ ແລະ ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບການປ້ອງກັນ ແລະ ຄວບຄຸມພະຍາດຕ້ອງໄດ້ຮັບການພັດທະນາເພື່ອຫຼີກລ້ຽງຜົນກະທົບໃນທາງລົບທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນຈາກພະຍາດຕ່າງໆ.

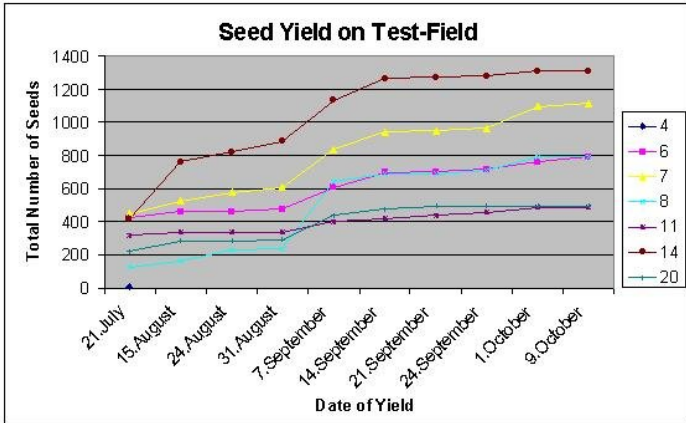
ຮູບພາບ: ການລະບາດຂອງວັດສະພິດ, ປວກ, ຮາກເນົາ ແລະ ພະຍາດອື່ນໆ

ຄໍາກ່າວຂານທີ່ວ່າ: ການປູກໝາກເຍົາ (ການເກັບກູ້ຜົນຜະລິດ) ສາມາດສ້າງອາຊີບໃຫ້ກັບຄົນຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນໄດ້.

ເປັນສິ່ງກ່າວຂານກັນຢ່າງແຜ່ຫຼາຍວ່າ ໝາກເຍົາສາມາດສ້າງໂອກາດໃຫ້ຄົນໃນຊົນນະບົດໄດ້ມີວຽກເຮັດງານທໍາ ແລະ ທັງເປັນການຫາລາຍໄດ້ພິເສດ. ຖ້າຈະໃຫ້ອະທິບາຍແບບງ່າຍໆ ກໍ່ຄື: ຂະບວນການເກັບກູ້ຈະຕ້ອງໄດ້ດໍາເນີນໄປເປັນປະຈໍາທຸກວັນເພາະໝາກເຍົາໃຫ້ຜົນຜະລິດບໍ່ພ້ອມກັນ ແລະ ມັນມີຄວາມຈໍາເປັນທີ່ຈະຕ້ອງໃຊ້ແຮງງານຄົນ ເພາະຍັງບໍ່ທັນມີເຄື່ອງຈັກທີ່ສາມາດເກັບກູ້ຜົນຜະລິດໝາກເຍົາໄດ້. ການທີ່ຈະນໍາແກ່ນອອກຈາກເປືອກຂອງໝາກ

ເຢົານັ້ນຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ແຮງງານຄົນ ແລະ ຕ້ອງແກະໃຫ້ສຳເລັດພາຍໃນວັນດຽວ. ຖ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນ, ແກ່ນຈະແຕກງອກເນື່ອງຈາກໄດ້ຮັບຄວາມຊຸ່ມທີ່ຢູ່ໃນພາກ. ຖ້າບໍ່ສາມາດ ແກະໄດ້ພາຍໃນວັນດຽວ, ແນະນຳໃຫ້ນຳເອົາພາກເຍົາໄປຕາກແດດໄວ້ ປະມານ 2-3 ແດດ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຄວາມຊຸ່ມລະເຫີຍອອກຈາກພາກ.

ບັນຫາສຳລັບການເກັບກູ້ຜົນຜະລິດພາກເຍົາ ກໍຄືວ່າ: ພາກເຍົາຊຸກບໍ່ພ້ອມກັນ. ຕ່າງ ຈາກພືດ ຫຼື ໄມ່ໃຫ້ພາກຊະນິດອື່ນໆ. ການຜະລິດແກ່ນພາກເຍົາແມ່ນຂະບວນການທີ່ຕໍ່ ເນື່ອງຈະຫຼອດໄລຍະລະດູຝົນ. ເສັ້ນສະແດງທີ່ຈະສະແດງໃຫ້ເຫັນລຸ່ມນີ້ແມ່ນຈະໄດ້ອະທິ ບາຍເຖິງບັນຫາດັ່ງກ່າວນີ້ໄດ້ ເຊິ່ງຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວໄດ້ຈາກການຕິດຕາມ ແລະ ການເກັບກູ້ ຕະຫຼອດໄລຍະເວລາ 1 ລະດູຝົນ.

ເສັ້ນສະແດງ: ການພັດທະນາຂອງແກ່ນຈາກຕົ້ນທີ່ໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກ ແລະ ພາຍເປີໄວ້ ເພື່ອການສຶກສາຜົນຜະລິດ

ສິ່ງທີ່ປະກົດໃຫ້ເຫັນຢ່າງຈະແຈ້ງໃນເສັ້ນສະແດງ: ຕົ້ນພາກເຍົາເບີທີ 14 ໃຫ້ຜົນຜະ ລິດແກ່ນຫຼາຍທີ່ສຸດ ຄື: ປະມານ 1,300 ແກ່ນ ໃນລະຫວ່າງ ເດືອນກໍລະກົດ ແລະ ເດືອນ ຕຸລາ. ຂະບວນການເກັບກູ້ຜົນຜະລິດພາກເຍົາຈະສະດວກຫຼາຍຂຶ້ນ ຖ້າຫາກວ່າຕົ້ນພາກ ເຍົາສາມາດໃຫ້ຜົນຜະລິດພ້ອມໆກັນໃນໄລຍະເວລາທີ່ແນ່ນອນ (ຍົກຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ພາກ ມ່ວງ...).

ເມື່ອພິຈາລະນາເບິ່ງເງື່ອນໄຂຂອງປະເທດລາວແລ້ວ, ໄລຍະເວລາຂອງການເກັບກູ້ ຜົນຜະລິດຖືໄດ້ວ່າເປັນບັນຫາເນື່ອງຈາກເປັນໄລຍະເວລາຂອງລະດູຝົນ ແລະ ໃນລະດູນີ້ ປະຊາຊົນລາວສ່ວນໃຫຍ່ຍັງຄົງຫຍຸ້ງຍາກກັບການຜະລິດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການເຮັດໄຮ່ ເຮັດນາ. ອີງຕາມປະສົບການຂອງ LIRE ທີ່ໄດ້ຮັບໃນໄລຍະທີ່ລົງໄປສົ່ງເສີມປະຊາຊົນໃນ ເຂດຊົນນະບົດແລ້ວກໍ່ພົບວ່າ: ມັນເປັນໄປໄດ້ຍາກທີ່ປະຊາຊົນຈະປະຖິ້ມການຜະລິດເຂົ້າ ແລ້ວທັນມາເກັບກູ້ຜົນຜະລິດພາກເຍົາ ຫຼື ເຮັດການຜະລິດຢ່າງອື່ນໆ.

ສິ່ງທີ່ສຳຄັນກໍ່ຄືວ່າ: ການເກັບກູ້ພາກເຍົາທີ່ສຸກແມ່ນຕ້ອງປະຕິບັດໃຫ້ໄວ ບໍ່ດັ່ງນັ້ນ ແລ້ວພາກເຍົາຈະລົ້ນລົງດິນ ແລະ ແກ່ນກໍ່ຈະເລີ່ມງອກ. ນັ້ນກໍ່ພາຍຄວາມວ່າ: ແກ່ນບໍ່ ສາມາດທີ່ຈະນຳໄປໃຊ້ເພື່ອການບົບເອົານ້ຳມັນໄດ້ອີກຕໍ່ໄປ.

ຄຳກ່າວຂານທີ່ວ່າ: ພາກເຍົາສາມາດໃຫ້ຜົນຜະລິດ 4 ໂຕນ ຕໍ່ ເຮັກຕ້າ ຕໍ່ ປີ ຫຼັງຈາກການ ປູກໄດ້ 3 ປີ ຂຶ້ນໄປ.

ຄຳກ່າວຂານດັ່ງກ່າວນີ້ຍັງຄົງເປັນບັນຫາທີ່ຕ້ອງໄດ້ຫາຄຳຕອບ ເນື່ອງຈາກຍັງຂາດ ປະສົບການ ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ສາມາດເຊື່ອຖືໄດ້ຢ່າງແນ່ນອນ. ໃນປະຈຸບັນນີ້, ມັນເປັນໄປໄດ້ ຍາກທີ່ຈະສາມາດຄາດຄະເນຜົນຜະລິດແກ່ນຂອງພາກເຍົາໄດ້ ເນື່ອງຈາກມີຫຼາຍໆປັດໃຈ ທີ່ສາມາດສົ່ງຜົນກະທົບໃຫ້ກັບຜົນຜະລິດຂອງພາກເຍົາໄດ້ ເຊັ່ນ:

- ສະພາບອາກາດຂອງແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ
- ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ
- ເຕັກນິກການປູກ (ການປູກດ້ວຍງ່າ ແລະ ແກ່ນ)
- ການຈັດການທີ່ເພາະສົມ ເຊັ່ນ: ການຕັດແຕ່ງກິ່ງງ່າ, ການກຳຈັດວັດສະພຶດ, ການໃສ່ປຸຍ ແລະ ການເກັບກູ້ຜົນຜະລິດ.

ໃນປະຈຸບັນນີ້, ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຜົນຜະລິດແກ່ນພາກເຍົາຢູ່ໃນ ສປປ. ລາວ ຍັງບໍ່ທັນມີ ການຍັງຍືນໄດ້ເປັນທີ່ແນ່ນອນ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ບັນຫາດັ່ງກ່າວນີ້ຍັງຈະຕ້ອງພິຈາລະນາ

ເຖິງປັດໃຈອື່ນໆຂອງການປູກອີກດ້ວຍ (ເຊັ່ນ: ໄລຍະເວລາຂອງການປູກ, ວິທີ ການປູກ, ສະພາບແວດລ້ອມຂອງທ້ອງຖິ່ນນັ້ນ, ການດູແລຮັກສາ...) LIRE ໄດ້ມີໂຄງ ການຕິດຕາມການປູກພາກເຍົາໃນດິນທີ່ອຸດົມສົມບູນແຫ່ງໜຶ່ງ ເຊິ່ງ ຜົນອອກມາກໍ່ພົບວ່າ: ໃນປີທີ 2 ຫຼັງການປູກ, ຜົນຜະລິດແກ່ນໂດຍສະເລ່ຍ ແມ່ນ ປະມານ 300 ກູນ ຕໍ່ ຕົ້ນ ຫຼື 600 ກິໂລ ຕໍ່ ເຮັກຕ້າ. ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມຈາກ ຕົ້ນທີ່ແກ່ເຕັມທີ່ຈາກພື້ນທີ່ປູກຂະໜາດໃຫຍ່ ຫຼື ແມ່ແຕ່ການປູກເປັນຮົ່ວຍັງຄົງມີ ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າຢ່າງລະອຽດໂດຍວິຊາການທີ່ມີຄວາມສຳນິສຳນານຈາກ ສະຖາບັນທີ່ເຊື່ອຖືໄດ້.

ຄຳແນະນຳເພີ່ມເຕີມ: ມະຫາວິທະຍາໄລ ແລະ ບໍລິສັດເອກະຊົນຫຼາຍໆ ແຫ່ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຄວນມີການສຶກສາ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນທີ່ລະອຽດໂດຍອີງໃສ່ ເນື້ອທີ່ການຜະລິດຕົວຈິງທີ່ມີຢູ່ໃນ ສປປ. ລາວ.

ຄຳກ່າວຂານທີ່ວ່າ: ຊາວກະສິກອນສາມາດຜະລິດນ້ຳມັນກະຊວານຊີວະພາບ ຈາກການປູກພາກເຍົາ ເພື່ອເອົາໄວ້ໃຊ້ເອງໃນຊຸມຊົນ

ໃນສະພາບເງື່ອນໄຂຕົວຈິງຂອງປະເທດລາວໃນປະຈຸບັນນີ້, ບໍລິສັດທີ່ ສົ່ງເສີມການປູກພາກເຍົາໄດ້ຕັ້ງຈຸດປະສົງຂອງການຜະລິດເພື່ອການສົ່ງອອກ ໄວ້ຢ່າງຊັດເຈນ, ແຕ່ກໍ່ມີຈຳນວນໜ້ອຍໜຶ່ງ ທີ່ໄດ້ວາງແຜນສຳລັບການຜະລິດ ເປັນນ້ຳມັນກະຊວານຊີວະພາບເພື່ອຊົມໃຊ້ພາຍໃນຊຸມຊົນ. ອີງຕາມເຕັກນິກ ວິຊາການແລ້ວ, ມັນມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະຈັດຕັ້ງສະມາຄົມຊາວກະສິກອນ ເພື່ອດຳເນີນການປູກ ແລະ ການຜະລິດນ້ຳມັນກະຊວານຊີວະພາບຂະໜາດ ນ້ອຍ ເພື່ອການຊົມໃຊ້ຢູ່ໃນຊຸມຊົນຂອງເຂົາເອງ ເຊັ່ນ: ການນຳໃຊ້ກັບລົດໄຖ ນາ, ຈັກບ້ານ້ຳ, ເຄື່ອງຈັກປັ່ນໄຟ ແລະ ອື່ນໆ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ໂຄງ ການດັ່ງກ່າວຍັງຕ້ອງມີການນຳໃຊ້ງົບປະມານ ແລະ ຜູ້ດຳເນີນການທີ່ມີຄວາມ ສຳນິສຳນານ ແລະ ຫັກສະທາງດ້ານວິຊາການ. ດັ່ງນັ້ນ, ການທີ່ຈະສ້າງໂຮງ ງານຜະລິດນ້ຳມັນກະຊວານຊີວະພາບຂະໜາດນ້ອຍແບບກະຈາຍ ຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ ນນັ້ນ ແມ່ນມີຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການທາງດ້ານການຝຶກອົບຮົມທາງດ້ານ ວິຊາການ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານການເງິນເພື່ອກຳນົດມາດຕະ ຖານການຜະລິດເພື່ອຫຼີກລ້ຽງບໍ່ໃຫ້ມີຜົນກະທົບກັບເຄື່ອງຈັກເມື່ອເວລານຳໄປ ໃຊ້.

ຂໍ້ແນະນຳເພີ່ມເຕີມ: ອົງການ NGO, ອົງການເອກກະຊົນ ແລະ ສະຖາ ບັນຂອງລັດຄວນໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ. ຖ້າບໍ່ດັ່ງ ນັ້ນ, ປະຊາຊົນກໍ່ຈະໄດ້ຮັບໂອກາດໜ້ອຍທີ່ຈະຜະລິດນ້ຳມັນກະຊວານຊີວະ ພາບໄວ້ໃຊ້ເອງໃນຊຸມຊົນ.

ຄຳກ່າວຂານທີ່ວ່າ: ການປູກພາກເຍົາຈະບໍ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ກັບການປູກພືດທີ່ ເປັນອາຫານອື່ນໆ.

ການຄາດຫວັງສູງຕໍ່ກັບຜົນຜະລິດ ແລະ ຍຸດທະວິທີໃນການສົ່ງເສີມ ແບບເຊິງລູກ ແລະ ໃຫ້ຄວາມຫວັງສູງທາງເສດຖະກິດອາດຈະເປັນການສ້າງ ແຮງຈູງໃຈໃຫ້ປະຊາຊົນປ່ຽນຈາກການປູກພືດທີ່ເປັນອາຫານທັນມາປູກພາກ ເຍົາແທນກໍ່ເປັນໄດ້. ໃນກໍລະນີນີ້, ຊາວກະສິກອນອາດຈະມີຄວາມຊຸ່ງຮູ້ຕໍ່ກັບ ການຂາດແຄນສະບຽງອາຫານ ຫຼື ຂາດລາຍໄດ້. ທາງເລືອກໜຶ່ງທີ່ດີອາດຈະ ແນະນຳໃຫ້ປະຊາຊົນປູກພາກເຍົາປະສົມປະສານກັບພືດຊະນິດອື່ນ ຫຼື ການ ປູກເປັນຮົ່ວ. ໃນປະຈຸບັນເຫັນໄດ້ວ່າ ສິ່ງຕ່າງໆ ຫຼື ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ສຳລັບວຽກງານ ການສົ່ງເສີມແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ຕ້ອງການທີ່ສຸດເພື່ອທີ່ຈະນຳໄປໃຊ້ ເຂົ້າໃນການສົ່ງເສີມປະຊາຊົນໃນຊົນນະບົດ. ຖ້າຫາກວ່າມີການຄົ້ນພົບວິທີ ການສຳລັບການປູກພາກເຍົາແບບຍືນຍົງ ແລະ ເປັນເສດຖະກິດ, ຊາວກະສິ ກອນອາດຈະທັນມາຈັດສັນດິນ, ແຮງງານ ແລະ ທຶນຮອນທີ່ເຂົາເຈົ້າມີຢູ່ເຂົ້າ ໃນການປູກພາກເຍົາກໍ່ເປັນໄດ້.

V. ຄວາມອາດສາມາດໃນການນຳໃຊ້ ແລະ ການ ຮອງຮັບເອົາພາກເຍົາ ຢູ່ໃນ ສປປ. ລາວ

ໃນສ່ວນນີ້, ພວກເຮົາຈະໄດ້ນຳສະເໜີຄວາມອາດສາມາດຕົ້ນຕໍ 3 ປະ ການສຳລັບ ການນຳໃຊ້ພາກເຍົາຢູ່ໃນ ສປປ.ລາວ. ພວກເຮົາໄດ້ກຳນົດເອົາຂໍ້ດີ ແລະ ຂໍ້ເສຍອັນເດັ່ນໆ ຂອງຄວາມອາດສາມາດດັ່ງກ່າວ ພ້ອມທັງການປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບຄວາມຕ້ອງການໃນ ການດຳເນີນໂຄງການ ແລະ ໄລຍະເວລາເພື່ອການຮອງຮັບ ແລະ ການພັດທະນາທາງ ດ້ານການຕະຫຼາດ (ຍົກຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ຄວາມພ້ອມໃນດ້ານການຕອບສະໜອງວັດຖຸດິບ, ການນຳໃຊ້ແຮງງານ, ຊ່ອງທາງທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ອື່ນໆ...). ຄວາມອາດສາມາດ ສຳລັບການປູກພາກເຍົາ ເຊິ່ງຈະໄດ້ລວມເອົາປະເດັນສຳຄັນຫຼາຍຢ່າງ ເຊັ່ນ: ກ) ພາກເຍົາ ໃນການເປັນພືດເສດຖະກິດໂດຍສະເພາະເມື່ອນຳມາປຽບ ທຽບກັບພືດຊະນິດອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ຝ້າຍ, ສາລີ, ມັນຕົ້ນ, ກາເຟ, ໄມ້ໃຫ້ພາກອື່ນໆ, ຂ) ພາກເຍົາໃນການເປັນວັດຖຸດິບທີ່ນຳໃຊ້ ເຂົ້າໃນອຸດສະຫະກຳຜະລິດນ້ຳມັນກະຊວງພາຍ ເພື່ອໃຊ້ແທນນ້ຳມັນກະຊວງຈາກ ໄຕ້ດິນ, ແລະ ຄ) ພາກເຍົາສຳລັບການຜະລິດກະແສໄຟຟ້າໃນຊົນນະບົດ.

V.I. ພາກເຍົາໃນການເປັນພືດເສດຖະກິດ

ພາກເຍົາຖືຄວາມອາດສາມາດທີ່ຈະກາຍເປັນພືດເສດຖະກິດ ສຳລັບຊາວກະສິ ກອນຂະໜາດນ້ອຍໃນ ສປປ.ລາວ ໄດ້ຖືກຫາກວ່າມີເງື່ອນໄຂຕ່າງໆດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້: i) ວິທີການ ປູກໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະ ເໝາະສົມຕາມຫຼັກວິຊາການ, ii) ມີການ ໃຫ້ການສົ່ງເສີມ ແລະ ການຕິດຕາມຢ່າງໄກ້ສິດ ແລະ ເປັນໄລຍະ, iii) ບໍລິສັດມີການລົງ ທຶນໃຫ້ໃນໄລຍະທຳອິດ, iv) ມີແຮງງານພຽງພໍ ແລະ ກຽມພ້ອມທີ່ຈະທຳການຜະລິດ, v) ມີ ການປະສານສານກັບລະບົບການຜະລິດກະສິກຳໃນແບບອື່ນໆຢ່າງເໝາະສົມ, vi) ມີ ການຮັບປະກັນດ້ານການຕະຫຼາດ ແລະ ວາງລາຄາຢ່າງຍຸດຕິທຳ.

ລະບົບການປູກທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ຍືນຍົງ

ມີການນຳສະເໜີ 2 ແບບວິທີ ໃນການປູກພາກເຍົາທີ່ເໝາະສົມ ຄື: 1) ການປູກໃນ ພື້ນທີ່ປູກຄືກັບໄມ້ໃຫ້ພາກຊະນິດອື່ນໆ ແລະ 2) ການປູກເປັນຮົ້ວ ຫຼື ເປັນແຖວລຽບຕາມ ທາງ. ຂໍ້ດີຂອງການປູກແບບເປັນສວນຄືສາມາດປູກໄດ້ໃນຂະໜາດໃຫຍ່ຕາມຄວາມຕ້ອງ ການ ແລະ ສາມາດປູກເພື່ອຜະລິດເປັນສິນຄ້າໄດ້. ການປູກແບບນີ້ຈະເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິ ກອນສາມາດລົງທຶນ ແລະ ປູກພຽງຄັ້ງດຽວແຕ່ຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ໃນການດູແລຮັກສາທີ່ ເພີ່ມຂຶ້ນໃນແຕ່ລະປີ. ພາຍຫຼັງການປູກໄປໄດ້ 2-3 ປີ, ຕົ້ນພາກເຍົາກໍຈະສາມາດໃຫ້ຜົນ ຜະລິດທີ່ສົມເຫດສົມຜົນ ແລະ ຄຸ້ມຄ່າຕໍ່ການລົງທຶນ ກົງກັນຂ້າມກັບການປູກຢ່າງພາລາ ເຊິ່ງຈະໃຊ້ເວລາຍາວນານ ປະມານ 5-8 ປີ ຈຶ່ງຈະສາມາດເກັບກູ້ຜົນຜະລິດໃນຄັ້ງທຳອິດ ແລະ ສາມາດສ້າງລາຍຮັບໄດ້. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ແຮງງານທີ່ຈະນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການ ກຳຈັດວັດສະພິດ ແລະ ການເກັບກູ້ຜົນຜະລິດກໍ່ຄວນຖືກມອງຂ້າມ ເມື່ອມີການປຽບໃສ່ ກັບພືດຊະນິດອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ຝ້າຍ ຫຼື ກາເຟ. ຂໍ້ຂາດຕົກຜົນພ້ອງໃນການກຳນົດຮູບແບບຂອງ ການປູກອາດຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດມີການນຳໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ເໝາະສົມກັບການປູກພືດຊະນິດອື່ນ ເຊິ່ງ ຈະເປັນສາເຫດຂອງການແຂ່ງຂັນກັບພືດອາຫານຊະນິດອື່ນໆໄດ້ເຊັ່ນດຽວກັນ.

ການປູກໃນຮູບແບບດັ່ງກ່າວຈະມີຄວາມເໝາະສົມຖ້າຫາກວ່າ ມີເນື້ອທີ່ເປົ່າຫວ່າງ ຫຼາຍພຽງພໍ ແລະ ມັນຍັງຕ້ອງການກຳລັງແຮງງານຫຼາຍພໍສົມຄວນເມື່ອທຽບກັບການປູກ ພືດເສດຖະກິດຊະນິດອື່ນໆໃນ ສປປ.ລາວ.

ສຳລັບການປູກແບບເປັນຮົ້ວ ຫຼື ເປັນແຖວຕາມແນວທາງ, ອາດຈະບໍ່ມີການແຂ່ງຂັນ ກັບພືດອາຫານຊະນິດອື່ນໆ ເນື່ອງຈາກບໍ່ໄດ້ມີການນຳໃຊ້ເນື້ອທີ່ທີ່ເໝາະສົມກັບການປູກ ພືດຊະນິດອື່ນໆ. ຂໍ້ດີອີກຢ່າງໜຶ່ງຂອງການປູກເປັນຮົ້ວກໍ່ຄື ການເປັນມິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ເນື່ອງຈາກພວກມັນເຮັດໜ້າທີ່ໃນການປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ ແລະ ປ້ອງກັນ ສັດທີ່ຈະເຂົ້າມາທຳລາຍຜົນລະປູກ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ຜົນຜະລິດຂອງພາກເຍົາທີ່ໄດ້ ຈາກການປູກໃນຮູບແບບດັ່ງກ່າວນີ້ແມ່ນມີປະລິມານໜ້ອຍ ເນື່ອງຈາກຂອບເຂດຮົ້ວຂອງ ປະຊາຊົນມີຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ມີທາດອາຫານໃນດິນໜ້ອຍ. ປະຊາຊົນສາມາດປູກຕົ້ນ ພາກເຍົາໄດ້ ປະມານ 400 ຕົ້ນ ຕໍ່ ເຮັກຕາ.

ການໃຫ້ການສົ່ງເສີມ ແລະ ການລົງທຶນຕາມຢ່າງໄກ້ສິດ

ພາກເຍົາແມ່ນຖືໄດ້ວ່າຖືກນຳໃຊ້ກັນຢ່າງແຜ່ຫຼາຍຢູ່ໃນ ສປປ.ລາວ, ສ່ວນໃຫຍ່ລ້ວນ ແລ້ວແຕ່ແມ່ນສາຍພັນທຳມະຊາດ ແລະ ມີການດູແລຮັກສາໜ້ອຍຈາກປະຊາຊົນ. ຊາວ ກະສິກອນສ່ວນໃຫຍ່ມີທັກສະດ້ານການປູກໃນລະດັບຂັ້ນພື້ນຖານ ແຕ່ຍັງຂາດປະ ສົບການ ແລະ ເຕັກນິກວິຊາການທີ່ດີ ເຊັ່ນ: ການປ້ອງກັນພະຍາດ, ການໃສ່ຝຸ່ນ, ການປູກປະສົມ ປະສານກັບພືດອື່ນ, ການເກັບກູ້ຜົນຜະລິດ ແລະ ການແກະເປືອກຕະຫຼອດຮອດເຕັກນິກ ໃນການເກັບຮັກສາ. ໃນຈຸດນີ້, ພະແນກກຳສິກຳ-ປ່າໄມ້ແຂວງ (PAFO) ແລະ ຫ້ອງການ

ກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ເມືອງ (DAFO) ແມ່ນມີບົດບາດສຳຄັນໃນການໃຫ້ການສົ່ງ ເສີມ ແລະ ຕິດຕາມຢ່າງໄກ້ສິດຕິດແທດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ກ່ອນອື່ນພຶດພະ ແນກ ກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ແຂວງ/ຫ້ອງການກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ເມືອງຕ້ອງໄດ້ຮັບສື່ ຫຼື ເຄື່ອງ ມືສຳລັບການສົ່ງເສີມ ພ້ອມທັງການຝຶກອົບຮົມທາງດ້ານເຕັກນິກວິຊາ ການໃນການປູກພາກເຍົາ.

ຂໍ້ແນະນຳເພີ່ມເຕີມ: ທັກສະໃນດ້ານການປູກພາກເຍົາໃນລະດັບຂັ້ນພື້ນຖານ ແມ່ນສາມາດສຶກສາໄດ້ທົ່ວໄປ ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ມີການກະຈາຍການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ມີການຮ່ວມມືກັນຢ່າງໄກ້ສິດລະຫວ່າງຫ້ອງການກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ຊາວກະສິກອນ. ພະນັກງານສົ່ງເສີມກະສິກຳເມືອງແມ່ນມີບົດບາດສຳ ຄັນໃນການລົງໄປສົ່ງເສີມ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ປະຊາຊົນສາ ມາດປູກພາກເຍົາໄດ້ຢ່າງປະສົບຜົນສຳເລັດ ແລະ ຍືນຍົງ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ການຮ່ວມມືກັນລະຫວ່າງຊາວກະສິກອນດ້ວຍກັນກໍ່ມີຄວາມຈຳເປັນ ເຊິ່ງສາ ມາດປະຕິບັດໄດ້ໂດຍການເປີດກອງປະຊຸມເພື່ອປຶກສາຫາລື ແລະ ທຳຄວາມ ເຂົ້າໃຈຕໍ່ກັບວຽກງານດັ່ງກ່າວລະຫວ່າງປະຊາຊົນທີ່ຢູ່ໃນຊຸມຊົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ການໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານການເງິນຈາກພາຍນອກ

ການສ້າງສວນປູກພາກເຍົາ ຫຼື ການປູກເປັນຮົ້ວນັ້ນ ລ້ວນແລ້ວແຕ່ມີ ຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການທາງດ້ານການໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ກຳລັງແຮງງານ. ອົງການຕ່າງໆທີ່ໃຫ້ການສົ່ງເສີມການປູກພາກເຍົາ ຄວນວາງຍຸດທະສາດທີ່ ແຕກຕ່າງກັນເພື່ອສົ່ງເສີມປະຊາຊົນໃນການປູກພາກເຍົາ. ອົງການຕ່າງໆທີ່ ເຮັດໜ້າທີ່ສົ່ງເສີມການປູກພາກເຍົາໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວ ຈະໃຫ້ການຄາດ ຫວັງຕໍ່ຜົນຜະລິດເກີນຄວາມເປັນຈິງ, ແຕ່ໃຫ້ການເອົາໃຈໃສ່ຕ້ອງການການ ປູກໜ້ອຍ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ບາງບໍລິສັດແມ່ນໄດ້ລິເລີ່ມການລົງທຶນໄປແລ້ວ (ຍົກຕົວຢ່າງ ເຊັ່ນ: 30 US\$ ຕໍ່ ເຮັກຕາ) ເຊິ່ງໄດ້ຈ່າຍໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ເຂົ້າ ຮ່ວມໂຄງການເປັນເງິນອຸດທູນ ເພື່ອນກັບການປະຕິບັດກັບຊາວກະສິກອນ ຜູ້ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນໂຄງການປູກພືດເສດຖະກິດຊະນິດອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ຢາສູບ. ເຖິງ ຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ຄວາມຫ້ວງຂອງປະຊາຊົນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໂຄງການປູກພາກເຍົາ ກໍ່ມີພຽງແຕ່ຕ້ອງການໃຫ້ອົງການທີ່ສົ່ງເສີມ ຮັບປະກັນດ້ານການເກັບຊື້ຜົນ ຜະລິດຂອງເຂົາເຈົ້າໃນລາຄາທີ່ສົມເຫດສົມຜົນຕາມກົນໄກຕະຫລາດເທົ່ານັ້ນ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ມັນມີຄວາມສຳຄັນທີ່ຈະຮັບປະກັນວ່າຊາວກະສິກອນບໍ່ຕ້ອງ ມີຄວາມຊຸ່ງໃດໆຈາກການປູກພາກເຍົາ. ງົບປະມານຈຳນວນໜຶ່ງຕ້ອງໄດ້ຖືກ ສຳຮອງໄວ້ ເພື່ອຊົດເຊີຍຄືນໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນໃນເວລາທີ່ໂຄງການປູກ ພາກເຍົາບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນ ຫຼື ບໍ່ມີປະສິດທິພາບຕາມທີ່ນັກລົງທຶນໄດ້ລົງໄປໃຫ້ການ ໂຄສະນາ.

ກຳລັງແຮງງານທີ່ກຽມພ້ອມ ແລະ ພຽງພໍຕໍ່ການຜະລິດ

ໃນສະພາບຄວາມເປັນຈິງຂອງປະເທດລາວແລ້ວ, ການຈັດຫາແຮງງານ ເພື່ອເຂົ້າຮ່ວມໃນໂຄງການການຜະລິດໃດໜຶ່ງໃນໄລຍະລະດູຝົນແມ່ນຖືວ່າຍັງ ມີບັນຫາ. ອີງຕາມການລາຍງານຂອງຊາວກະສິກອນຜູ້ທີ່ປູກພາກເຍົາແລ້ວ ເຫັນວ່າ ປະຊາຊົນສ່ວນໃຫຍ່ບໍ່ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສົນໃຈທີ່ຈະຢາກເຂົ້າຮ່ວມໃນໂຄງ ການປູກພາກເຍົາ. ເຫດຜົນທີ່ສຳຄັນຕົ້ນຕໍກໍ່ຄືວ່າ ພາກເຍົາຈັດເປັນໄມ້ລົ້ມລູກ ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດເປັນລະດູການ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ມັນກໍ່ເປັນທີ່ສັງ ເກດເຫັນໄດ້ວ່າ ການເກັບກູ້ຜົນຜະລິດພາກເຍົາແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະ ຕ້ອງນຳໃຊ້ແຮງງານຫຼາຍສົມຄວນ ແລະ ບາງຄັ້ງອາດຈະມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ກັບ ການສູນເສຍງົບປະມານເຂົ້າໃນການຜະລິດພາກເຍົາ ຖ້ານຳໄປປຽບທຽບກັບ ພືດເສດຖະກິດຊະນິດອື່ນໆ.

ຄຳແນະນຳເພີ່ມເຕີມ: ການນຳໃຊ້ແຮງງານເຂົ້າໃນການດູແລຮັກສາການປູກ ພາກເຍົາໃນໄລຍະທີ່ມີການໃຫ້ຜົນຜະລິດແມ່ນມີໜ້ອຍກວ່າການນຳໃຊ້ເຂົ້າ ໃນພືດອາຫານ ແລະ ພືດເສດຖະກິດອື່ນໆ ແລະ ມັນຖືໄດ້ວ່າເປັນຂໍ້ດີສຳລັບ ສະພາບຂອງການຂາດກຳລັງແຮງງານຢູ່ໃນ ສປປ.ລາວ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ ຕາມ, ຄວາມພະຍາຍາມທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການເກັບກູ້ພາກເຍົາຕ້ອງຖືກນຳມາປຽບ ທຽບກັບການປູກຝ້າຍ, ກາເຟ ແລະ ພືດເສດຖະກິດອື່ນໆຢູ່ໃນ ສປປ.ລາວ.

ການປະສານສານການປູກພາກເຍົາກັບການຜະລິດກະສິກຳອື່ນໆ

ອີງຕາມສະພາບຂອງການຂາດກຳລັງແຮງງານແລ້ວເຫັນວ່າ ມັນບໍ່ມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງເພີ່ມກຳລັງປະລິມານວຽກ ໃນລະດູທີ່ມີການຂາດເຂີນກຳລັງແຮງງານ ເນື່ອງວ່າ ແຮງງານສ່ວນໃຫຍ່ຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດພືດອາ ຫານຫຼັກ. ຖ້າຕ້ອງການໃຫ້ລະບົບການຜະລິດທັງສອງຢ່າງທີ່ກ່າວມານັ້ນມີຄວາມກົມກຽວກັນ ແລະ ຍືນຍົງນັ້ນ, ມັນມີຄວາມຕ້ອງການທີ່ຈະຕ້ອງດຳເນີນການຜະລິດໃນຮູບແບບປະສົມປະສານ. ຖ້າຫາກຈະຕ້ອງມີການເຊື່ອມໂຍງ ຫຼື ປະສົມປະສານວຽກງານການປູກພາກເຍົາ ແລະ ວຽກງານການຜະລິດພືດອາຫານຫຼັກເຂົ້າໃສ່ກັນໃນເວລາດຽວກັນແລ້ວ ເຫັນວ່າ, ການປູກພາກເຍົາກໍ່ອາດຈະບໍ່ແມ່ນລະບົບການຜະລິດທີ່ຍືນຍົງ ແລະ ໃນທາງກົງກັນຂ້າມກໍ່ອາດຈະເປັນການເພີ່ມ ໜ້າວຽກໃຫ້ກັບຊາວກະສິກອນຂຶ້ນຕື່ມອີກ.

ຂໍ້ແນະນຳເພີ່ມເຕີມ: ປະຕິທິນການປູກພືດໃນທ້ອງຖິ່ນ (ເວລາໃດຄວນມີການປູກພືດ/ການເກັບກູ້ຜົນຜະລິດ) ຕ້ອງຖືກພິຈາລະນາຢ່າງລະອຽດຮອບຄອບຄຸມບໍ່ດັ່ງນັ້ນແລ້ວຈະເກີດມີການຊ້ອນທັບກັນລະຫວ່າງວຽກງານການດູແລຮັກສາ ແລະ ການເກັບກູ້ຜົນຜະລິດຂອງພາກເຍົາ ແລະ ພືດຊະນິດອື່ນໆ.

ລາຄາທີ່ຍຸດຕິທຳ ແລະ ການຮັບປະກັນທາງດ້ານການຕະຫຼາດ

ໃນປະຈຸບັນ ໄດ້ມີຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການສູງຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງຕໍ່ກັບແກ່ນພາກເຍົາ ຢູ່ໃນ ສປປ.ລາວ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ບັນຫາສຳຄັນຕົ້ນຕໍກໍ່ຄື ການຂາດການຕິດຕໍ່ພົວພັນກັນຢ່າງລະອຽດລະຫວ່າງຊາວກະສິກອນ ແລະ ບໍລິສັດ. ບໍ່ແມ່ນທຸກບໍລິສັດທີ່ບໍ່ພຽງແຕ່ຈະບໍ່ກຳນົດລາຄາທີ່ຍຸດຕິທຳ ແຕ່ຍັງບໍ່ໃຫ້ຄຳໝັ້ນສັນຍາທີ່ໜັກແໜ້ນວ່າ ຈະມີການເກັບຊື້ຜົນຜະລິດແກ່ນພາກເຍົາທີ່ປະຊາຊົນສາມາດຜະລິດໄດ້. ຮູບການດຳເນີນໂຄງການແບບຜູກພັນສັນຍາກັບຊາວກະສິກອນ ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງເອົາຈິງເອົາຈັງ ແລະ ຊາວກະສິກອນທີ່ອາໄສຢູ່ໃນຊົນນະບົດຍັງຢູ່ໃນຖານະທີ່ບໍ່ອາດຈະສາມາດຕໍ່ລອງລາຄາໄດ້.

ຂໍ້ແນະນຳເພີ່ມເຕີມ: ລາຄາຂອງແກ່ນພາກເຍົາຕ້ອງໄດ້ຮັບການປະເມີນ ແລະ ກຳນົດຮ່ວມກັນລະຫວ່າງບໍລິສັດ ແລະ ຊາວກະສິກອນ. ຖ້າຫາກປະກົດເຫັນວ່າຊາວກະສິກອນໄດ້ຮັບການເອົາປຽບຈາກພໍ່ຄ້າ, ໂຄງການປູກພາກເຍົາກໍ່ຄວນຈະຖືກຍົກເລີກ.

V.II ພາກເຍົາໃນການເປັນວັດຖຸດິບສຳລັບການຜະລິດນ້ຳມັນກະຊວນຊີວະພາບເພື່ອໃຊ້ແທນນ້ຳມັນກະຊວນຈາກໄຕ້ດິນ

ລັດຖະບານລາວໄດ້ວາງເປົ້າໝາຍທີ່ຈະຫຼຸດຜ່ອນການນຳໃຊ້ນ້ຳມັນຈາກໄຕ້ດິນໃຫ້ໄດ້ 5% ໃນປີ 2015. ມີການຄາດຄະເນວ່າ: ການນຳໃຊ້ນ້ຳມັນກະຊວນຈະເພີ່ມຂຶ້ນເຖິງ 393 ລ້ານລິດ ຕໍ່ ປີ ໃນປີ 2015⁸. ນັ້ນກໍ່ໝາຍວ່າຈະຕ້ອງຜະລິດນ້ຳມັນກະຊວນຊີວະພາບໃຫ້ໄດ້ ປະມານ 19.7 ລ້ານລິດ ຕໍ່ ປີ. ຍ້ອນວ່າຜົນຜະລິດຂອງພາກເຍົາຍັງບໍ່ທັນສາມາດທີ່ຈະກຳນົດໄດ້ແນ່ນອນ, ມັນຈຶ່ງເປັນການຍາກທີ່ຈະສາມາດກຳນົດເນື້ອທີ່ປູກໃຫ້ພຽງພໍຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການໄດ້. ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ, ຖ້າຫາກວ່າຈະຕ້ອງມີການຜະລິດນ້ຳມັນກະຊວນຊີວະພາບຈາກນ້ຳມັນພາກເຍົາແລ້ວ ກໍ່ມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງຜະລິດແກ່ນພາກເຍົາໃຫ້ໄດ້ປະມານ 78,000 ໂຕນ ຕໍ່ ປີ. ເມື່ອນຳມາປຽບທຽບກັບສະຖິຕິການຜະລິດຢູ່ໃນ ສປປ.ລາວ ປະຈຳປີ 2006, ຜົນຜະລິດຖ້ວນເຫຼືອງແມ່ນປະມານ 12,000 ໂຕນ ຕໍ່ ປີ ແລະ ຜົນຜະລິດສາລີມີປະມານ 500,000 ໂຕນ ຕໍ່ ປີ⁹. ໃນສະຖານະການປະຈຸບັນນີ້, ຄວາມຕ້ອງການດັ່ງກ່າວບໍ່ອາດສາມາດທີ່ຈະທົດແທນໄດ້ດ້ວຍພາກເຍົາ ພາຍໃນ 5-10 ປີ ຂ້າງໜ້າ.

ຄຳແນະນຳເພີ່ມເຕີມ: ພືດພະລັງງານ ເຊັ່ນ: ຖົ່ວເຫຼືອງ, ພາກອີ, ນ້ຳມັນທີ່ໄດ້ຈາກແກ່ນພືດ, ແກ່ນຕາວັນ, ແຕ່ຮວຍ, ພາກງ່າ, ແລະ ພືດສະນິດອື່ນໆ ຄວນຈະໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາໃຫ້ເປັນແຫຼ່ງວັດຖຸດິບ ເພື່ອທີ່ຈະນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດນ້ຳມັນກະຊວນຊີວະພາບ.

V.III ພາກເຍົາສຳລັບການຜະລິດກະແສໄຟ້າໃນຊົນນະບົດ

ການຜະລິດກະແສໄຟ້າຈາກນ້ຳມັນພາກເຍົາ ພາຍເຖິງການເພີ່ມຕ້ອງໂສ້ມູນຄ່າພາຍໃນບ້ານທີ່ມີການປູກພາກເຍົາ. ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ, ເນື່ອງຈາກວັດຖຸອຸປະກອນຮັບໃຊ້

⁸ ການສຳຫຼວດການນຳໃຊ້ນ້ຳມັນເພື່ອການອະນຸລັກຮັກສາການນຳໃຊ້ພະລັງງານຢ່າງມີປະສິດຕິພາບເພື່ອສິ່ງເສີມເຕັກໂນໂລຢີໃໝ່ດ້ານນ້ຳມັນກະຊວນຊີວະພາບຢູ່ໃນ ສປປ.ລາວ, ພືດສະພາ 2008, www.lao-ire.org/documents/reports/0856/LIRE-report_Biofuel-NEDO.pdf
⁹ ສູນສະຖິຕິກະສິກຳ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ວຽງຈັນ 2006.

ເຂົ້າໃນການຜະລິດ ແລະ ການດັດແປງເຄື່ອງຈັກຍັງມີລາຄາສູງ, ມັນຈຶ່ງຂ້ອນຂ້າງເປັນໄປໄດ້ຍາກ. ຍິ່ງໄປກ່ວານັ້ນ, ການຊົມໃຊ້ພະລັງງານຢູ່ໃນຊົນນະບົດຍັງມີລັກສະນະຈຳກັດ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ລາຍຮັບຈາກການຈຳໜ່າຍກະແສໄຟ້າຍັງມີໜ້ອຍ¹⁰.

VI. ຄວາມທ້າທາຍສຳລັບຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ

ດັ່ງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໃນຫົວຂໍ້ ຄວາມອາດສາມາດຂອງພາກເຍົາໃນຂ້າງເທິງນັ້ນ, ໃນຫົວຂໍ້ນີ້ພວກເຮົາຈະໄດ້ນຳສະເໜີກຽວກັບຂໍ້ຈຳກັດສະເພາະຕໍ່ການຍອມຮັບ ແລະ ການພັດທະນາຂອງໂຄງການປູກພາກເຍົາເປັນເສດຖະກິດຂະໜາດນ້ອຍຂອງຊາວກະສິກອນຢູ່ໃນ ສປປ.ລາວ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ຫົວໃຈສຳຄັນໃນການຍອມຮັບ ແລະ ການພັດທະນາໂຄງການປູກພາກເຍົາເປັນເສດຖະກິດຂະໜາດນ້ອຍໃນຊຸມຊົນໃນຫຼາຍໆປະເທດນັ້ນ ກໍ່ຄື: ການຂາດການຖ່າຍທອດຄວາມຮູ້ ແລະ ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ກັບຊາວກະສິກອນ, ການຂາດການວາງແຜນການທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງບໍລິສັດ ແລະ ຊາວກະສິກອນ, ການຂາດຄວາມເຂົ້າໃຈທາງດ້ານການຕະຫຼາດ, ການຂາດຄວາມຮູ້ທາງດ້ານກົດໝາຍທີ່ໃຊ້ອ້າງອີງໃນສັນຍາລະຫວ່າງບໍລິສັດ ແລະ ຊາວກະສິກອນ.

ສິ່ງທີ່ທ້າທາຍໂດຍລວມທຳອິດ ບໍລິສັດ ແລະ ຜູ້ປະກອບການ (ເຊັ່ນ: NGO, ສະຖາບັນຕ່າງໆ ແລະ ສະມາຄົມ) ໃນແຕ່ລະປະເທດແມ່ນໄດ້ໃຫ້ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ຫຼື ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານເຕັກນິກວິຊາການ ຕະຫຼອດຮອດການລົງຕິດຕາມກວດກາທີ່ຜິດພາດແກ່ຊາວກະສິກອນ. ຍິ່ງໄປກ່ວານັ້ນ, ບໍລິສັດຍັງບໍ່ໄດ້ໃຫ້ຄຳໝັ້ນສັນຍາທາງດ້ານການຜະລິດ, ການຄິດໄລ່ກຳໄລ ແລະ ໄລຍະເວລາຂອງການເກັບກູ້ຜົນຜະລິດໃນໄລຍະທຳອິດ ເຊິ່ງສິ່ງຕ່າງໆເລົ່ານີ້ເປັນສາຍເຫດໃຫ້ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ແລະ ການຢຸດສະຖັກທາງດ້ານການຜະລິດ. ບັນຫາດັ່ງກ່າວນີ້ຍັງໄດ້ປະກົດອອກມາໃຫ້ເຫັນ ໃນຜູ້ປະກອບການລາຍອື່ນໆທີ່ກຽວຂ້ອງໃນໂຄງການປູກພາກເຍົາ ເຊິ່ງພວກເຂົາກໍ່ໄດ້ນຳເອົາຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວເຂົ້າໃນການວິເຄາະໂຄງການປູກຂະໜາດໃຫຍ່. ຍ້ອນການຂາດການວາງແຜນໂຄງການທີ່ເພາະສົມ, ມັນມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ຍາກທີ່ຈະປະເມີນໂອກາດທີ່ແທ້ຈິງໃນດ້ານຜົນປະໂຫຍດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນກຳໄລທີ່ຈະໄດ້ຮັບ ຕະຫຼອດຮອດການພັດທະນາດ້ານການຕະຫຼາດ ເຊິ່ງເປັນສາເຫດໃຫ້ໂຄງການບໍ່ປະສົບຜົນສຳເລັດ.

ຄວາມທ້າທາຍດ້ານອື່ນໆ ທີ່ປະກົດອອກໃຫ້ເຫັນໃນປະເທດອື່ນໆ ກໍ່ຄື ການສ້າງສະຖາບັນ ເຊິ່ງຈະນຳມາທາງດ້ານການແຂ່ງຂັນດ້ານການຕະຫຼາດ. ການຂາດ ການສະໜັບສະໜູນຈາກອົງການຂອງລັດ ແລະ ລະບົບກົດໝາຍທີ່ຈະຮັບປະກັນດ້ານສັນຍາຖືໄດ້ວ່າເປັນຄວາມທ້າທາຍຢ່າງໜຶ່ງເຊັ່ນດຽວກັນ. ພໍ່ຄ້າທັງຫຼາຍອາດຈະຊື້ແກ່ນຈາກຊາວກະສິກອນໃນລາຄາທີ່ຕ່ຳກວ່າລາຄາທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນທ້ອງຕະຫຼາດ ຫຼື ຕ່ຳກວ່າລາຄາທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນເບື້ອງຕົ້ນໂດຍທີ່ບໍ່ໃຫ້ຄວາມສົນໃຈຕໍ່ກັບສັນຍາທີ່ເຄີຍເຊັນກັນໄວ້ກ່ອນໜ້ານັ້ນ. ໃນພາກຕໍ່ໄປນີ້, ຄວາມທ້າທາຍທີ່ສຳຄັນຕໍ່ການຍອມຮັບ ແລະ ການ

¹⁰ FONDEM, ການສຶກສາດ້ານການນຳໃຊ້ນ້ຳມັນກະຊວນຊີວະພາບສຳລັບການຜະລິດກະແສໄຟ້າເພື່ອການອະນຸລັກສິ່ງແວດລ້ອມໃນແຂວງຫຼວງພະບາງ, 2006

ພັດທະນາດ້ານການປູກໝາກເຍົາເປັນເສດຖະກິດໃນ ສປປ.ລາວ ໄດ້ຖືກກຳນົດໄວ້ໂດຍລະອຽດ.

VI.I ຊ່ອງຫວ່າງໃນການຕິດຕໍ່ພົວພັນລະຫວ່າງ ຜູ້ປະກອບການ

ຄວາມທ້າທາຍທຳອິດສຳລັບຊາວກະສິກອນຢູ່ໃນ ສປປ.ລາວ ກໍ່ຄື ຊ່ອງຫວ່າງໃນການຕິດຕໍ່ພົວພັນລະຫວ່າງຜູ້ປະກອບການ. ຊ່ອງຫວ່າງເຫຼົ່ານີ້ບໍ່ໄດ້ເກີດຂຶ້ນພຽງແຕ່ຊາວກະສິກອນເອງ, ແຕ່ມັນເກີດຂຶ້ນລະຫວ່າງຊາວກະສິກອນ ແລະ ບໍລິສັດ, ລະຫວ່າງບໍລິສັດ ແລະ ລັດຖະບານ, ແລະ ລະຫວ່າງຊາວກະສິກອນ ແລະກັບ ລັດຖະບານ.

ອີງຕາມການລົງສຳຫຼວດສະພາບພື້ນທີ່ຕົວຈິງຂອງ LIRE ເມື່ອບໍ່ດົນມານີ້, ໄດ້ມີການຕິດຕໍ່ພົວພັນກັນຢ່າງຜິດພາດລະຫວ່າງຊາວກະສິກອນທີ່ອາໄສຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນ ຜູ້ທີ່ໄດ້ດຳເນີນໂຄງການປູກໝາກເຍົາ. ບັນຫາທີ່ສຳຄັນທີ່ພົບກໍ່ຄື ລາຄາທີ່ກຳນົດໃນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ລາຍລະອຽດຂອງສັນຍາ. ປັດໃຈຕົ້ນຕໍຂອງບັນຫາເຫຼົ່ານີ້ກໍ່ຄືວ່າ ຊາວກະສິກອນບໍ່ໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງທີ່ດີ ແລະ ບໍ່ໄດ້ຢູ່ໃນຖານະທີ່ຕໍ່ລອງໄດ້.

ໃນທາງດຽວກັນນີ້, ການຕິດຕໍ່ພົວພັນລະຫວ່າງຊາວກະສິກອນ ແລະ ບໍລິສັດຍັງມີຂໍ້ຈຳກັດ ໂດຍສະເພາະໃນດ້ານການໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ການຄາດຄະເນທາງດ້ານການຜະລິດ ແລະ ຜົນກຳໄລທີ່ຈະໄດ້ຮັບເໝືອນດັ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນຫຼາຍໆປະເທດ. ການຕິດຕໍ່ພົວພັນ ແລະ ການຮ່ວມມືລະຫວ່າງບໍລິສັດ ແລະ ອົງການຂອງລັດກໍ່ຍັງມີຂໍ້ຈຳກັດເຊັ່ນດຽວກັນ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ຕ່າງຝ່າຍຕ່າງກໍ່ຂາດຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ບໍ່ໄດ້ມີການຫ້າງຫາກະກຽມລະຫວ່າງຊາວກະສິກອນ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ສຸດທ້າຍ, ນອກຈາກຈະມີຄວາມພະຍາຍາມຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆແລ້ວ, ຂໍ້ມູນຂ່າວສານລະຫວ່າງອົງການຂອງລັດ ແລະ ຊາວກະສິກອນຄວນໄດ້ຮັບການປັບປຸງໄປໃນທາງທີ່ດີຂຶ້ນ. ສະຫຼຸບລວມແລ້ວ, ຍັງຖືໄດ້ວ່າຍັງມີຂໍ້ຜິດພາດທາງດ້ານການຕິດຕໍ່ພົວພັນ ຫຼື ຂາດການຕິດຕໍ່ພົວພັນລະຫວ່າງຜູ້ໃຫ້ການສົ່ງເສີມ ແລະ ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ດັ່ງນັ້ນ, ສິ່ງດັ່ງກ່າວນີ້ ຈຶ່ງເປັນສາເຫດໃຫ້ກັບການນຳໄປສູ່ການຂາດຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ, ການປູກໝາກເຍົາທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ການຕະຫຼາດທີ່ລົ້ມເຫຼວ.

VI.II ການຂາດຕະຫຼາດ, ການປະຕິບັດທີ່ເປັນການຜູກຂາດແຕ່ພຽງຝ່າຍດຽວ ແລະ ການປະຕິບັດສັນຍາທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິຜົນ

ນັບຕັ້ງແຕ່ຕະຫຼາດບໍ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ບໍ່ມີການສະໜັບສະໜູນໃຫ້ແກ່ສະມາຄົມຊາວກະສິກອນ, ຊາວກະສິກອນກໍ່ບໍ່ໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງເປັນກຸ່ມ ແລະ ບໍ່ໄດ້ຢູ່ໃນຖານະທີ່ສາມາດຕໍ່ລອງໄດ້. ການຂາດຄວາມອາດສາມາດທາງດ້ານກົດໝາຍ ແລະ ການຂາດການແຂ່ງຂັນດ້ານການຕະຫຼາດ, ໝາຍຄວາມວ່າ ຊາວກະສິກອນຍາມໃດກໍ່ຢູ່ໃນທ່າເສຍປຽບສະເໝີ. ໃນປະຈຸບັນນີ້, ໄດ້ມີການຜູກຂາດທາງດ້ານການປູກໝາກເຍົາເປັນເສດຖະກິດ ເຊິ່ງມີພຽງແຕ່ບໍລິສັດ ຫຼື ພໍ່ຄ້າເທົ່ານັ້ນທີ່ລົງໄປແຕ່ລະເມືອງ ຫຼື ແຕ່ລະບ້ານ. ຊາວກະສິກອນຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຍອມຮັບເອົາລາຄາທີ່ທ້າຍບໍລິສັດ ຫຼື ພໍ່ຄ້າກຳນົດເອົາໄວ້. ລາຄາທີ່ກຳນົດເອົາໄວ້ນັ້ນ ແມ່ນຕ່ຳກວ່າລາຄາທີ່ແທ້ຈິງ ຫຼື ລາຄາທີ່ເຄີຍກຳນົດໄວ້ໃນສັນຍາ. ເນື່ອງຈາກການບັງຄັບໃຊ້ໃນສັນຍາ ແລະ ການເຄົາລົບຕໍ່ສັນຍາບໍ່ໄດ້ຮັບການປະຕິບັດລະຫວ່າງບໍລິສັດ ແລະ ຊາວກະສິກອນ, ມັນຈຶ່ງອາດຈະເປັນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງທາງພາກລັດທີ່ຈະຕ້ອງລົງໄປໃຫ້ການສົ່ງເສີມ ແລະ ແນະນຳດ້ານການປະຕິບັດສັນຍາໃຫ້ກັບປະຊາຊົນ.

ຕະຫຼາດທີ່ມີຄວາມໝັ້ນຄົງ ແລະ ຍຸດຕິທຳຈະມີຄວາມຍຸ້ງຍາກທີ່ຈະພັດທະນາ ຕໍ່ໄປໄດ້ຖ້າຫາກວ່າບໍ່ມີການປະສານງານ ແລະ ການເຄົາລົບລະຫວ່າງຜູ້ປະກອບການ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໃນໂຄງການທັງໝົດ. ໃນຂະນະທີ່ບໍ່ສາມາດລະບຸໄດ້ວ່າແມ່ນໃຜຈະເປັນຜູ້ດຳເນີນການດ້ານການຕະຫຼາດ ຫຼື ເຂົ້າມາເກັບຂີ້ທີ່ແນ່ນອນ, ບາດກ້າວສຳຄັນກ່ອນອື່ນໝົດກໍ່ຄືວ່າຈະຕ້ອງກຳນົດໃຫ້ໄດ້ວ່າແມ່ນໃຜຈະເປັນຜູ້ມີບົດບາດຕົ້ນຕໍເພື່ອເຂົ້າມາດຳເນີນການໃນດ້ານນີ້ໃນອະນາຄົດ. ຖ້າຫາກວ່າສາມາດລະບຸໄດ້ວ່າໃຜຈະເປັນຜູ້ດຳເນີນການດ້ານການຕະຫຼາດ, ມັນຈະມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະດຳເນີນການສົ່ງເສີມການປະສານງານລະຫວ່າງຜູ້ຊື້ ແລະ ທັງເປັນການຮັບປະກັນວ່າໂຄງການດັ່ງກ່າວຈະໄດ້ຮັບການປະຕິບັດໄປດ້ວຍຮູບການຍຸດຕິທຳ.

VI.III ການຂາດການສົ່ງເສີມ ແລະ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ

ຄວາມທ້າທາຍອັນທີ່ສາມໃນ ສປປ.ລາວ ກໍ່ຄືການຂາດການສົ່ງເສີມ ແລະ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ຈະຕອບສະໜອງໃຫ້ກັບຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ ເຊິ່ງເປັນປະເດັນສຳຄັນທີ່ຈະສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ເຂົາເຈົ້າເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດທີ່ແທ້ຈິງໄດ້. ຂະແໜງການທີ່ວ່ານີ້ໄດ້ແກ່ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການໃຫ້ການບໍລິການຂັ້ນພື້ນຖານກ່ຽວກັບໂຄງຮ່າງພື້ນຖານ, ຂະແໜງການທີ່ໃຫ້ການບໍລິການ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນດ້ານການເງິນ ແລະ ການຕະຫຼາດ ແລະ ຂະແໜງການທີ່ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານເຕັກນິກວິຊາການ.

ຍ້ອນວ່າຊາວກະສິກອນຢູ່ໃນພື້ນທີ່ທີ່ທ່າງໄກຊອກຫຼີກ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານຍັງບໍ່ທັນສາມາດທີ່ຈະຊ່ວຍໃຫ້ພວກເຂົາເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດໄດ້, ມູນຄ່າການຂົນສົ່ງ ແລະ ຄວາມສະດວກສະບາຍດ້ານການຂົນສົ່ງແກ່ນແມ່ນຕ້ອງໃຊ້ງົບປະມານຫຼາຍ ແລະ ທັງເປັນພາລະໜັກໃຫ້ກັບຊາວກະສິກອນ. ຍ້ອນເຫດຜົນດັ່ງກ່າວນີ້, ມັນເປັນການຍາກທີ່ຈະເຊື່ອມໂຍງຊາວກະສິກອນເຂົ້າກັບຕະຫຼາດ ແລະ ຖືໄດ້ວ່າເປັນບັນຫາທີ່ຍຸ້ງຍາກທີ່ສຸດສຳລັບໂຄງການປູກໝາກເຍົາເປັນເສດຖະກິດ.

ຂໍ້ຈຳກັດດ້ານອື່ນໆທີ່ຊາວກະສິກອນຕ້ອງເອົາຊະນະໃຫ້ໄດ້ນັ້ນກໍ່ຄືການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານການຕະຫຼາດ. ອີງຕາມຄຳໃຫ້ສຳພາດຂອງຊາວກະສິກອນສ່ວນໃຫຍ່ໃນຊ່ວງໄລຍະເວລາທີ່ LIRE ລົງໄປສຳຫຼວດຂໍ້ມູນໃນພື້ນທີ່ຕົວຈິງກໍ່ພົບວ່າພວກເຂົາໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນຂ່າວສານໜ້ອຍ ກ່ຽວກັບຕະຫຼາດຂອງໝາກເຍົາໂດຍສະເພາະຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານລາຄາ ແລະ ແນວໂນ້ມທາງດ້ານການຕະຫຼາດ. ຊາວກະສິກອນໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນຂ່າວສານທັງໝົດກ່ຽວກັບໝາກເຍົາຈາກບໍລິສັດທີ່ຕອບສະໜອງແກ່ນພັນ ແລະ ຈາກຊາວບ້ານຄົນອື່ນໆ. ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານການຕະຫຼາດຂອງຊາວກະສິກອນຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການປັບປຸງໂດຍໄວທີ່ສຸດໂດຍສະຖາບັນຂອງລັດ ເຊັ່ນ: ຫ້ອງການກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ເມືອງ (ດັ່ງທີ່ໄດ້ປະຕິບັດກັບພືດເສດຖະກິດຊະນິດອື່ນໆມາແລ້ວ) ແລະ ຕ້ອງສ້າງສື່ ແລະ ອຸປະກອນການສົ່ງເສີມທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ. ອີງຕາມການສັງເກດຕີລາຄາຂອງ LIRE, ໂຫລະພາບແມ່ນສິ່ງທີ່ຈະສາມາດຕອບສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານການຕະຫຼາດໃຫ້ກັບປະຊາຊົນໃນລະດັບກາງ. ອີກຢ່າງໜຶ່ງຂໍ້ມູນພື້ນຖານດ້ານການຕະຫຼາດ, ຊາວກະສິກອນຍັງບໍ່ໄດ້ເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນພື້ນຖານດ້ານການເງິນທີ່ຈະຊ່ວຍໃຫ້ພວກເຂົາດຳເນີນທຸລະກິດດ້ານການປູກໝາກເຍົາໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.

ຂໍ້ຍຸ້ງຍາກທີ່ສຸດ ແລະ ສຸດທ້າຍໃນການສົ່ງເສີມຊາວກະສິກອນຢູ່ໃນ ສປປ. ລາວ ກໍ່ຄື ການຂາດດ້ານການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານເຕັກນິກວິຊາການ ແລະ ການຈັດການທີ່ດິນສຳລັບການປູກ ແລະ ການເກັບກູ້. ໝາກເຍົາໃນການເປັນພືດເສດຖະກິດຍັງຄົງເປັນສິ່ງໜຶ່ງທີ່ຖືວ່າຍັງໃໝ່ ໃນ ສປປ.ລາວ. ອີງຕາມການລົງສຳຫຼວດຕົວຈິງຂອງ LIRE ໃນໄລຍະຜ່ານມາກໍ່ພົບວ່າຊາວກະສິກອນຍັງມີທັກສະ ແລະ ຄວາມຮູ້-ຄວາມສາມາດທີ່ຍັງຕ່ຳໃນດ້ານການປູກໝາກເຍົາ. ການຂາດການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານເຕັກນິກວິຊາການພ້ອມທັງການຂາດຄວາມຮູ້ດ້ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ດີ ແມ່ນສິ່ງໜຶ່ງທີ່ບໍ່ແນ່ນອນໃນປະຈຸບັນເຊິ່ງທາງສະຖາບັນ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດຈະຕ້ອງເປັນຜູ້ທີ່ມີບົດບາດທີ່ສຸດໃນການຕອບສະໜອງດ້ານຂໍ້ມູນຂ່າວສານໃຫ້ກັບປະຊາຊົນ.

ສະຫຼຸບລວມແລ້ວ, ໃນພາບລວມຂອງສະຖານະການປະຈຸບັນ, ຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍໃນ ສປປ.ລາວ ຍັງຈະຕ້ອງເປັນຜູ້ທີ່ມີບົດບາດສຳຄັນທີ່ຈະຕອບສະໜອງດ້ານແຮງງານ, ທີ່ດິນ, ແລະ ເງິນເຂົ້າໃນການປູກພືດເສດຖະກິດໃໝ່ນີ້ ໂດຍທີ່ບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການຕະຫຼາດ, ເຕັກນິກວິຊາການ ຫຼື ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານກົດໝາຍ ຫຼື ເວົ້າໃຫ້ເຂົ້າໃຈງ່າຍໆແລ້ວກໍ່ຄືວ່າ: ຊາວກະສິກອນບໍ່ມີຄວາມຍິນດີທີ່ຈະລົງທຶນທັງໝົດເຂົ້າໃນການປູກໝາກເຍົາເປັນພືດເສດຖະກິດ ຖ້າຫາກວ່າບໍ່ມີການຄ້າປະກັນທາງດ້ານປະລິມານແກ່ນທີ່ຕ້ອງການ ແລະ ການກຳນົດລາຄາທີ່ແນ່ນອນ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ພວກເຂົາຍັງບໍ່ຕ້ອງການທີ່ຈະເສຍເງິນລົງທຶນໃນໂຄງການດັ່ງກ່າວ ຖ້າຫາກວ່າພວກເຂົາບໍ່ໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານການຕະຫຼາດທີ່ເຊື່ອຖືໄດ້. ໃນທາງທິດສະດີແລ້ວ, ມັນເປັນທີ່ຍອມຮັບກັນວ່າ ຊາວກະສິກອນຜູ້ທີ່ມີລາຍໄດ້ໜ້ອຍບໍ່ຕ້ອງການທີ່ຈະມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ກັບໂຄງການປູກໝາກເຍົາ; ແຕ່ໃນຄວາມເປັນຈິງແລ້ວ, ມັນ

ເປັນທີ່ຮັບຮູ້ກັນດີວ່າຊາວກະສິກອນກຳລັງຕົກຢູ່ໃນພາວະສ່ຽງແທນທີ່ຈະຢູ່ໃນສະພາບທີ່ຈະໄດ້ຮັບໂອກາດ. ເພື່ອເຮັດຊ່ວຍໃຫ້ຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍປະສົບຜົນສຳເລັດ ປະເດັນຕ່າງໆທີ່ກ່າວມານັ້ນຕ້ອງໄດ້ນຳມາພິຈາລະນາເພື່ອຫາທາງແກ້ໄຂ.

ຮູບພາບ: ການສຶກສາກ່ຽວກັບໄລຍະການປູກ ແລະ ການໃສ່ປຸ້ຍທີ່ແຕກຕ່າງກັນຢູ່ທີ່ສວນທົດລອງປູກໝາກເຢົາຂອງລັດວິສາຫະກິດນ້ຳມັນເຊື້ອໄຟລາວ

VII. ໂອກາດ

ຜ່ານການທຳຄວາມເຂົ້າໃຈກັບຂໍ້ຈຳກັດຕໍ່ການຮອງຮັບ ແລະ ຄວາມທ້າທາຍສະເພາະທີ່ມີຕໍ່ຊາວກະສິກອນທີ່ປູກໝາກເຢົາຂະໜາດນ້ອຍຢູ່ໃນ ສປປ.ລາວ, ມັນມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະກຳນົດທິດທາງ ແລະ ໂອກາດທີ່ຈະແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວ. ໃນເນື້ອຫາຕໍ່ໄປນີ້, ພວກເຮົາໄດ້ມີການນຳໂອກາດສຳລັບລິເລີ່ມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ເງື່ອນໄຂຂອງສຳລັບການຮັບມືຕໍ່ກັບຄວາມທ້າທາຍຕ່າງໆເຫຼົ່ານີ້ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການພັດທະນາຂຶ້ນພາຍຫຼັງທີ່ມີການພິຈາລະນາຄົ້ນຄວ້າຢ່າງລະອຽດທີ່ຖ້ວນແລ້ວ.

ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຢູ່ສຳລັບການປັບປຸງຄຸນນະພາບ ຂອງຂະແໜງການສົ່ງເສີມ

ຂະແໜງການສົ່ງເສີມກະສິກຳ ເຊິ່ງເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດຖະບານລ້ວນແລ້ວແຕ່ເຄີຍໄດ້ຮັບປະສົບປະການອັນລ້ຳຄ່າຜ່ານມາແລ້ວ ຈາກວຽກງານການສົ່ງເສີມກະສິກຳໃນດ້ານອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ການປູກຢາງພາລາ, ລະບົບການຜະລິດກາເຟອິນຊີ, ການປູກໄມ້ແບບຍືນຍົງ ແລະ ອື່ນໆ. ຖ້າຫາກວ່າຊັບພະຍາກອນເຫຼົ່ານີ້ສາມາດຖືກນຳກັບໃຊ້ເພື່ອຊ່ວຍ ແລະ ຝຶກພະນັກງານກະສິກຳເມືອງ ແລະ ຊາວກະສິກອນເຂົ້າໃນຕ່ອງໂສ້ການຕະຫຼາດຂອງໝາກເຢົາໄດ້, ຊາວກະສິກອນທີ່ຢູ່ຫ່າງໄກສອກຫຼີກກໍ່ຈະມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ພັດທະນາໄປໃນດ້ານທີ່ຍືນຍົງໄດ້. ເພື່ອບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍດັ່ງກ່າວ, ພະນັກງານສົ່ງເສີມຕ້ອງສາມາດເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານເຕັກນິກວິຊາການເຊັ່ນ: ການຈັດຕັ້ງທີ່ດີທີ່ສຸດ ຫຼື ເຄື່ອງມືທີ່ຊ່ວຍໃນການຕັດສິນໃຈ. ໃນກໍລະນີນີ້, ການຮ່ວມມືກັບພາກສ່ວນເອກກະຊົນອາດຈະຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ການປະຕິບັດວຽກງານໄດ້ດີຂຶ້ນ ແລະ ມີຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ.

ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ກັບບົດບາດຂອງຊາວກະສິກອນໂດຍການສ້າງຕັ້ງສະມາຄົມຊາວກະສິກອນທີ່ປູກໝາກເຢົາ

ອີງຕາມປະສົບປະການຂອງທີມງານທີ່ລົງໄປສຶກສາພາກສະໜາມ ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວພົບວ່າຍັງຂາດການຕິດຕໍ່ພົວພັນລະຫວ່າງຊາວນາກັບຜູ້ປະກອບການໝາກເຢົາລາຍອື່ນໆ. ການລົງທຶນໃສ່ການປູກໝາກເຢົາໃນຖານະເປັນພືດເສດຖະກິດຂອງຊາວກະສິກອນສາມາດເປັນທາງເລືອກໜຶ່ງ ໃນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ກັບບົດບາດຂອງຊາວກະສິກອນໃນການປູກໝາກເຢົາ ແລະ ການຕະຫຼາດ.

ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໂດຍການສ້າງສວນສາທິດ

ຈຸດປະສົງຂອງການສ້າງສວນສາທິດ ນອກຈາກຈະເປັນການຮຽນຮູ້ທາງດ້ານວິຊາການແລ້ວ, ຍັງເພື່ອການປະເມີນຜົນກະທົບທາງດ້ານສະພາບແວດລ້ອມ, ເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມນຳອີກດ້ວຍ. ເພື່ອພັດທະນາສວນສາທິດໃຫ້ປະສົບຜົນສຳເລັດນັ້ນ, ການສະໜັບສະໜູນດ້ານການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເງິນແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ສຸດ. ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ມີການປະຕິບັດໃນໄລຍະທຳອິດ ແລະ ມີຜົນໄດ້ຮັບ, ມັນມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະປະເມີນວ່າໂຄງການດັ່ງກ່າວຈະສາມາດຍືນຍົງຄົງຕົວຢູ່ໄດ້ໃນສະພາບຄວາມເປັນຈິງ ຫຼື ບໍ່.

ອີກຢ່າງໜຶ່ງ, ເປົ້າໝາຍຂອງສວນສາທິດແມ່ນເພື່ອສົ່ງເສີມຂະບວນການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໂດຍການຈ້າງ ແລະ ຝຶກອົບຮົມຊາວກະສິກອນ ແລະ ພະນັກງານສົ່ງເສີມກະສິກຳເມືອງ. ການເພີ່ມຄວາມອາດສາມາດໃນທ້ອງຖິ່ນແມ່ນໜຶ່ງໃນເປົ້າໝາຍສຳຄັນໃນການປ່ຽນແປງໃໝ່ຂອງໂຄງການປູກໝາກເຢົາ ໃຫ້ກ້າວໄປສູ່ຄວາມສຳເລັດໃນອານາຄົດຂ້າງໜ້າ. ອີກດ້ານໜຶ່ງ, ຜົນການສຶກສາທີ່ໄດ້ຮັບຈາກໂຄງການສ້າງສວນສາທິດປູກໝາກເຢົາກໍ່ເປັນສິ່ງປະຈຳຕາທີ່ສຳລັບການຮຽນຮູ້ ແລະ ກິດຈະກຳອື່ນໆໃນຂັ້ນຕໍ່ໄປ ແລະ ທັງເປັນການເພີ່ມຄວາມພະຍາຍາມໃນສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ເພື່ອການປະເມີນຄວາມອາດສາມາດຂອງໂຄງການປູກໝາກເຢົາ.

ກຳນົດຊ່ອງທາງດ້ານຕະຫຼາດກ່ອນການສົ່ງເສີມການປູກໝາກເຢົາ

ຖ້າຫາກວ່າໝາກເຢົາຖືກພິຈາລະນາໃຫ້ເປັນພືດເສດຖະກິດ, ໂຄງລ່າງພື້ນຖານໃນລະດັບຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ກໍ່ລົມຄວນທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການເອົາໃຈໃສ່ເປັນພິເສດ. ມູນຄ່າການຂົນສົ່ງແກ່ນແມ່ນມີສ່ວນພົວພັນເຂົ້າໃນມູນຄ່າການລົງທຶນໃນຕອນທ້າຍຂອງການດຳເນີນໂຄງການ. ເມື່ອເປັນແນວນັ້ນໂຄງການການປູກໝາກເຢົາໃນພື້ນທີ່ທີ່ຫ່າງໄກສອກຫຼີກອາດຈະເປັນເສດຖະກິດບໍ່ໄດ້¹¹. ຊາວກະສິກອນໄດ້ພົບວ່າມູນຄ່າການຂົນສົ່ງເປັນສິ່ງກົດຂວາງຕໍ່ກັບການເຂົ້າສູ່ຕະຫຼາດເຊັ່ນດຽວກັນກັບກໍລະນີທີ່ໄດ້ເກີດຂຶ້ນກັບພືດຊະນິດອື່ນໆ. ມູນຄ່າການລົງທຶນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ໃນຕອນທ້າຍຂອງໂຄງການຈະເຮັດໃຫ້ຄວາມອາດສາມາດໃນການຜະລິດຫຼຸດຕໍ່າລົງ.

VIII. ບາງບົດຮຽນທີ່ດີໃນການປູກໝາກເຢົາ

ໄປຄຽງຄູ່ກັບການຂາດເຂີນທາງດ້ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ດີ, ຍັງມີຂໍ້ມູນແນະນຳບາງຢ່າງກ່ຽວກັບວິທີການຕັດເລືອກສະຖານທີ່ທີ່ດີທີ່ສຸດ ສຳລັບການປູກໝາກເຢົາ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ໃນປະຈຸບັນນີ້ LIRE ຍັງກຳລັງສ້າງເຄື່ອງມືເພື່ອຊ່ວຍໃນການຕັດສິນໃຈ ແລະ ຂຽນປຶ້ມຄູ່ມືທີ່ຈະຊ່ວຍຕອບສະໜອງຄວາມຮູ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປູກໝາກເຢົາໃຫ້ກັບຊາວກະສິກອນ. ຄຸນນະພາບຂອງເຄື່ອງມືເຫຼົ່ານີ້ຈະໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃຫ້ດີຂຶ້ນ ໂດຍສົມທົບກັບຄວາມຮູ້ຂອງບໍລິສັດຕ່າງໆທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງກັບການປູກໝາກເຢົາ.

ທີມງານໃນການສຶກສາຂອງພວກເຮົາໄດ້ກຳນົດຄວາມເຂົ້າໃຈ ຕໍ່ກັບປະເດັນດັ່ງກ່າວໄວ້ໃນພາກຕໍ່ໄປນີ້ພ້ອມທັງຄວາມມັ່ງຫວັງທີ່ຈະສ້າງຖານຄວາມຮູ້ໄວ້ສຳລັບການລິເລີ່ມໂຄງການໃນອະນາຄົດ. ສິ່ງໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນຂອງຈຸດປະສົງຂອງການສ້າງເອກະສານສະບັບນີ້ກໍ່ເພື່ອປະຕູກຊຸກຍູ້ໃຫ້ມີການແລກປ່ຽນຄວາມຮູ້ກັບຜູ້ປະກອບການທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ.

IX. ສະຫຼຸບ

ການເຮັດສັນຍາຜູກພັນກັບຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ

ແນວຄວາມຄິດທີ່ວ່າຊາວກະສິກອນໃນປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ ເຊັ່ນ: ປະເທດລາວສາມາດກາຍເປັນຜູ້ຜະລິດພະລັງງານ ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການຮັບປະກັນດ້ານພະລັງງານຂອງຊາດນັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາຢ່າງລະມັດລະວັງ. ສິ່ງທີ່ເປັນຂໍ້ກົດກັນຂອງໝາກເຢົາກໍ່ຄືວ່າ ພືດຊະນິດນີ້ບໍ່ແມ່ນພືດທີ່ມີຖິ່ນກຳເນີດໃນປະເທດລາວຄືກັບພືດຊະນິດອື່ນໆ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບໝາກເຢົາກໍ່ຖືວ່າຍັງມີໜ້ອຍຫຼາຍ. ການສົ່ງເສີມການປູກພືດຊະນິດນີ້

¹¹ Smits, LIRE, ການສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການຜະລິດແກັດຊີວະພາບຈາກຊີວະມວນ 2008

ໃຫ້ກັບຊາວກະສິກອນ ໂດຍນຳໃຊ້ຄວາມຮູ້ທີ່ມີຢູ່ໃນຂະແໜງການສົ່ງເສີມທີ່ມີຢູ່ພ້ອມໆກັນ ສົ່ງຜົນສະທ້ອນໃຫ້ການປູກໝາກເຢົາບໍ່ມີຄວາມຍືນຍົງ, ແຕ່ຈະເພີ່ມຄວາມສ່ຽງທາງດ້ານຄວາມບໍ່ເອົາໃຈໃສ່ໃນວຽກງານ. ດັ່ງນັ້ນ, ພຶດຊະນິດນີ້ຍັງຖືວ່າຍັງບໍ່ແມ່ນທາງເລືອກທີ່ຈະນຳມາສົ່ງເສີມໃຫ້ກັບປະຊາຊົນຢູ່ໃນເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ຫ່າງໄກຊອກຫຼືກູ້ກູ້ເປັນພຶດເສດຖະກິດ. ອີກຢ່າງໜຶ່ງ, ຄວນມີການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າຢ່າງເອົາໃຈໃສ່ຈົ່ງເອົາຈັງກ່ອນມີການສົ່ງເສີມໃຫ້ປູກພືດຊະນິດດັ່ງກ່າວນີ້. ຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການສຳລັບພືດພະລັງງານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ (ພືດທີ່ໃຫ້ນ້ຳມັນ, ທາດແປ້ງ ແລະ ນ້ຳຕານ) ຢູ່ໃນ ສປປ.ລາວ ສາມາດຄາດຫວັງໄດ້ເນື່ອງຈາກປະເທດລາວອີງໃສ່ການນຳເຂົ້ານ້ຳມັນເຊື້ອໄຟຈາກທຳມະຊາດ ເຊິ່ງມີແນວໂນ້ມວ່ານັບມື້ນັບຈະເພີ່ມຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ໂດຍທີ່ບໍ່ທັນມີການສຳຫຼວດຫາສິ່ງທີ່ມາທົດແທນເຊັ່ນ: ນ້ຳມັນຊີວະພາບ ຫຼື ການເລີ່ມຕົ້ນປະຢັດພະລັງງານ.

ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ, ແຜນທີ່ຈະສ້າງພັນທະໃຫ້ກັບຊາວກະສິກອນຢູ່ໃນຊົນນະບົດ-ກຸ່ມສ່ຽງທີ່ສຸດຂອງຕ່ອງໂສ້ຊັບພະຍາກອນສ່ວນລວມ ຄວນຈະໄດ້ຮັບການນຳໃຊ້ຢ່າງແທດເໝາະ ເພື່ອຫຼີກລ້ຽງຄວາມພຶດຫວັງທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນກັບຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍໃນອະນາຄົດ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ບໍລິສັດທີ່ພະຍາຍາມນຳໃຊ້ສັນຍາເພື່ອການດຳເນີນທຸລະກິດຕ້ອງພິຈາລະນາເງື່ອນໄຂຂອງແຕ່ລະເມືອງ, ແຕ່ລະບ້ານ ແລະ ແຕ່ລະຄອບຄົວ.

ການມີສ່ວນພົວພັນຂອງບໍລິສັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບໝາກເຢົາ

ບໍລິສັດທີ່ມີສ່ວນພົວພັນກັບການປູກໝາກເຢົາ ທີ່ມີຊັບພະຍາກອນດ້ານການເງິນທີ່ພຽງພໍ ຕ້ອງລົງທຶນໃສ່ກັບການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະການຝຶກອົບຮົມພະນັກງານວິຊາການ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ການສ້າງສວນສາທິດທົດລອງແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ສຸດທີ່ຈະຕ້ອງປະຕິບັດ. ແຜນທີ່ຈະລົງທຶນໃສ່ການສ້າງສວນປູກຂະໜາດກາງ, ການສ້າງສວນສາທິດທົດລອງໃນຂະໜາດນ້ອຍ ຈະສາມາດຕອບສະໜອງປະສິບການທີ່ລຳຄ່າໃນດ້ານປະລິມານຂອງຜົນຜະລິດ, ມູນຄ່າການດູແລຮັກສາ, ການເກັບກູ້ ແລະ ກິດຈະກຳອື່ນໆ.

ຂະແໜງການເອກະຊົນຄວນຈະເພີ່ມຄວາມພະຍາຍາມ ເຂົ້າໃນການສ້າງເຄື່ອນຍ້າຍ ແລະ ຄວາມຮູ້ທີ່ໄດ້ຮັບການແລກປ່ຽນກັບອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ບໍລິສັດອື່ນໆ. ເຖິງແມ່ນວ່າອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໂດຍກົງ ກັບອຸດສະຫະກຳການຜະລິດນ້ຳມັນກາຊວນຊີວະພາບ ເຊັ່ນ: WWF ຫຼື SNV ກໍ່ສາມາດປະກອບສ່ວນເຂົ້າໄດ້ເພື່ອຊ່ວຍກະຕຸກຊຸກຍູ້ການຜະລິດແບບຍືນຍົງ ແລະ ດ້ານອື່ນໆ.

ເປົ້າໝາຍຂອງການປູກໝາກເຢົາໃນຖານະເປັນພືດ ທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດນ້ຳມັນກາຊວນຊີວະພາບຢູ່ໃນ ສປປ.ລາວ ຕ້ອງໄດ້ຖືກນຳມາພິຈາລະນາຄືນໃໝ່. ຄວາມພະຍາຍາມທີ່ຈະລະບຸພືດທີ່ໃຫ້ນ້ຳມັນຕ້ອງໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນຂຶ້ນແຜນທີ່ຈະປະຖິ້ມໄປເລີຍໂດຍບໍ່ສົນໃຈ. ນອກຈາກການຄັດເລືອກພືດດັ່ງກ່າວແລ້ວ, ຮູບແບບຂອງການດຳເນີນທຸລະກິດທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ການຄັດເລືອກພືດທີ່ການຜະລິດຕ້ອງຖືກນຳມາພັດທະນາໃຫ້ດີຂຶ້ນ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ນະໂຍບາຍທີ່ເໝາະສົມຕໍ່ກັບນ້ຳມັນຊີວະພາບຍັງບໍ່ໄດ້ຖືກກຳນົດຂຶ້ນມາຢ່າງຈະແຈ້ງ ແລະ ຫວັງຢ່າງຍິ່ງວ່າລັດຖະບານລາວຈະນຳສະເໜີທິດທາງໃໝ່ໃນໄວໆນີ້.

ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານໝາກເຢົາ ທີ່ໄດ້ຮັບຈາກຊ່ຽວຊານທີ່ມີທັກສະດ້ານການໂຄສະນາຈາກກຸ່ມຜູ້ຜະລິດນ້ຳມັນ ແລະ ຜູ້ຜະລິດລົດຈະບໍ່ຍືນຍົງຄົງຕົວຢູ່ໄດ້ຕະຫຼອດການ. ໃນປະຈຸບັນນີ້, ໝາກເຢົາເຊິ່ງຖືກເອີ້ນກັນວ່າໄມ້ພຸ່ມເຕັມມະຫັດສະຈັນຍັງຢູ່ໃນຊ່ວງພາວະວິກິດ ແລະ ຕ້ອງການການສະໜັບສະໜູນ ໂດຍດ່ວນເພື່ອບ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ໝາກເຢົາສູນຫາຍໄປຈາກປະເທດລາວ. ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າໃນດ້ານຕ່າງໆກ່ຽວກັບໝາກເຢົາຈະຕ້ອງໃຊ້ເວລາຫຼາຍປີກ່ອນທີ່ຈະມີການຄາດຫວັງຕໍ່ຜົນທີ່ຈະໄດ້ຮັບທີ່ເໝາະສົມ.

X. ສູນຄົ້ນຄວ້າ-ທົດລອງດ້ານພະລັງງານ ທົດແທນລາວ (LIRE)

ສູນຄົ້ນຄວ້າ-ທົດລອງດ້ານພະລັງງານທົດແທນລາວ (LIRE) ໄດ້ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນເດືອນຕຸລາ ປີ 2006 ໂດຍບັນດາບໍລິສັດ, ອົງການຈັດຕັ້ງ, ແລະ ຂະແໜງການຕ່າງໆທີ່ມີວິສາຫະກຳໃນການສ້າງໂຕແບບສຳລັບການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າດ້ານພະລັງງານທົດແທນໃນ ສປປ.ລາວ. LIRE ແມ່ນອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດທີ່ບໍ່ຫວັງຜົນກຳໄລ (NPA) ເຊິ່ງເຮັດໜ້າທີ່ດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງດ້ານພະລັງງານທົດແທນ ພາຍໃຕ້ການຊີ້ນຳນຳພາຂອງສະຫະສະມາຄົມວິທະຍາສາດ ແລະ ວິສະວະກຳ (LUSEA) ເຊິ່ງຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໂດຍສະພາວິທະຍາສາດແຫ່ງຊາດ (NSC) ໃນປີ 2001.

ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ມີສ່ວນພົວພັນຕົ້ນຕໍ ກໍ່ຄື ບໍລິສັດ ຊັນລະບົບ ຈຳກັດ (Sunlabob Renewable Energy Ltd) ເຊິ່ງເປັນບໍລິສັດທີ່ປະສົບຜົນສຳເລັດໃນດ້ານການຕອບສະໜອງກະແສໄຟ້າແສງຕາເວັນໃຫ້ກັບຊົນນະບົດທີ່ຢູ່ຫ່າງໄກຊອກຫຼີກ. ອົງການຈັດຕັ້ງອື່ນໆທີ່ເປັນຄູ່ພາຄີໄດ້ແກ່: ຄະນະວິສະວະກຳສາດ ປະຈຳ ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ, ກຸ່ມຊາວບ້ານ, ສະມາຄົມລາວປອດສານພິດ (LAOPP), ຈີໂອ ຊິສເຕັມ ອິນເຕີເນເຊັນນ໌ ຈຳກັດ (GEO-Systems International Ltd), ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າເທັກໂນໂລຢີ (TRI), ແລະ ສະມາຄົມພັດທະນາຂະແໜງການພະລັງງານທົດແທນລາວ (RESDA Lao). ສູນຂອງພວກເຮົາໃຫ້ການບໍລິການຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ເທັກໂນໂລຢີ ແລະ ການກະເສດ. LIRE ພະຍາຍາມປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາປະເທດໂດຍການຄົ້ນຫາຄວາມອາດສາມາດທາງດ້ານການຄ້າເພື່ອສ້າງທາງເລືອກໃໝ່ໃນໄລຍະຍາວເພື່ອການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ດີຂຶ້ນ.

LIRE ໃຫ້ການຍອມຮັບວ່າ: ມັນມີຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ສຳຄັນຢ່າງຍິ່ງທີ່ຈະຕ້ອງສ້າງໃຫ້ມີຄວາມຮູ້-ຄວາມສາມາດດ້ານເທັກໂນໂລຢີດ້ານພະລັງງານທົດແທນໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ດູແລຮັກສາລະບົບຕ່າງໆເພື່ອການແກ້ໄຂບັນຫາໃນໄລຍະຍາວໃນ ສປປ.ລາວ. ສູນຂອງພວກເຮົາໄດ້ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນ ແລະ ຕອບສະໜອງດ້ານການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ທັງສະໜັບສະໜູນການປະຍຸກໃຊ້ເທັກໂນໂລຢີດ້ານພະລັງງານທີ່ເປັນທາງເລືອກໃໝ່ໄປສູ່ການນຳໃຊ້ໃນລະດັບຊຸມຊົນພາຍໃຕ້ຮູບການການສຶກສາຮຽນຮູ້ຮ່ວມກັນ.

ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າສ່ວນໃຫຍ່ທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍ LIRE ໃນໄລຍະຜ່ານມາຈົນເຖິງປະຈຸບັນ ແມ່ນໄດ້ຖືກດຳເນີນການໂດຍນັກສຶກສາຄົ້ນຄວ້າທີ່ເປັນຄົນລາວ ພາຍໃຕ້ການໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນຈາກຊ່ຽວຊານ ແລະ ນັກຄົ້ນຄວ້າຈາກຕ່າງປະເທດ. ນອກຈາກຂະບວນການຖ່າຍທອດຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສິບການໄປສູ່ພະນັກງານທີ່ເຮັດວຽກປະຈຳຢູ່ສູນຂອງພວກເຮົາແລ້ວ, ໂຄງການຕ່າງໆຍັງໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກການສຶກສາຢ່າງເລິກເຊິ່ງເຂົ້າໄປໃນເງື່ອນໄຂສະເພາະຂອງປະເທດລາວ ເຊິ່ງໄດ້ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ກັບການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າຢູ່ໃນພາກສະໜາມ.

XI. ການສະແດງຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນ

ຮ່າງນະໂຍບາຍສະບັບນີ້ຈະເກີດຂຶ້ນບໍ່ໄດ້ ຖ້າຫາກບໍ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກໂຄງການສົ່ງເສີມກະສິກຳ (LEAP). ໂຄງການດັ່ງກ່າວໄດ້ຮັບທຶນສະໜັບສະໜູນຈາກອົງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ຮ່ວມມືຂອງປະເທດສະວິດເຊີແລນ (SDC) ພາຍໃຕ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງກອງສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ (NAFES) ແລະ ການຊຸກຍູ້ຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການຈາກອົງການ Helvetas ເຊິ່ງເປັນອົງການໜຶ່ງທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານຂອງປະເທດສະວິດເຊີແລນ.

www.laoex.org

www.lao-ire.org